

ლიტერატურული განები

№12 (268) 19 ივნისი - 2 ივნისი 2020

გამოცემის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკოპით

ფასი 80 თეთრი

გიორგი ბალახაშვილი

ხარ მეათასე ნაწილაკი სრული ქაოსის,
შენ არცოუ ისე იშვიათად სუნთქავ ქალაქის
მტვერს და ყოველი შემთხვევისთვის იცი ლაო-ძი,
მისი ხსენება რომ დაგჭირდეს, თუნდაც დალაქთან
რიგში დგომისას, უცნობ ხალხთან, სრულიად უცხო
გარემოცვაში, საღაც ბჭობენ ქვეყნის სვე-ბედზე,
შესაბამისად, უახლესი ამბებიც უწყი,
სტრიპტიზ-ბარების მომრავლება, აქვე, ზემელზე.
გუშინნინ გაზის გაუონვისგან როგორ აფეთქდა
ლრმალელის მეტროს მიმდებარედ ძველი კორპუსის
ერთ-ერთი ბინა, უფრო მეტიც, აფთიაქიდან
როგორ გაჰქონდათ სახვევები საწყალ მოხუცთან
კარის მეზობლებს, ბერიკაცი იყო მარტოკა,
არადა თურმე სოფლად ნასვლა სურდა ზეგიდან,

სარეცხის თოკზე გაფენილი შავი პალტო კი,
რამდენიმე დღე ხელუხლებლად, ცალად ეკიდა,
ახლა, დროებით შეევედლა ქვედა მეზობელს...
ამასობაში შენი რიგიც მოდის როგორლაც,
დგება სიჩუმე და იხსენებ თითქოს რესპოდენტს,
ქვეყნად არსებულ ხმაურთაგან პირველ გორახის
ხმას რომ გამოშეყოფს — დაცემისას საფლავში ჩადგმულ
კუბოზე, ანუ უკეთ რომ ვთქვათ, გახსოვს დოჩანაც,
შუადღის მტვერში გაერიდე რკინიგზის სადგურს,
ვიტრინიდან კი მომლოდინე კაცნი მოჩანან...
ხარ მეათასე ნაწილაკი სრული ქაოსის,
შენ არცოუ ისე იშვიათად სუნთქავ ქალაქის
მტვერს და ყოველი შემთხვევისთვის იცი ლაო-ძი,
მისი ხსენება რომ დაგჭირდეს, თუნდაც დალაქთან.

IV

ქეთევან ნათელაძე

ზღვა ზაფხულობით იგივეა, რაც ბედისწერა,

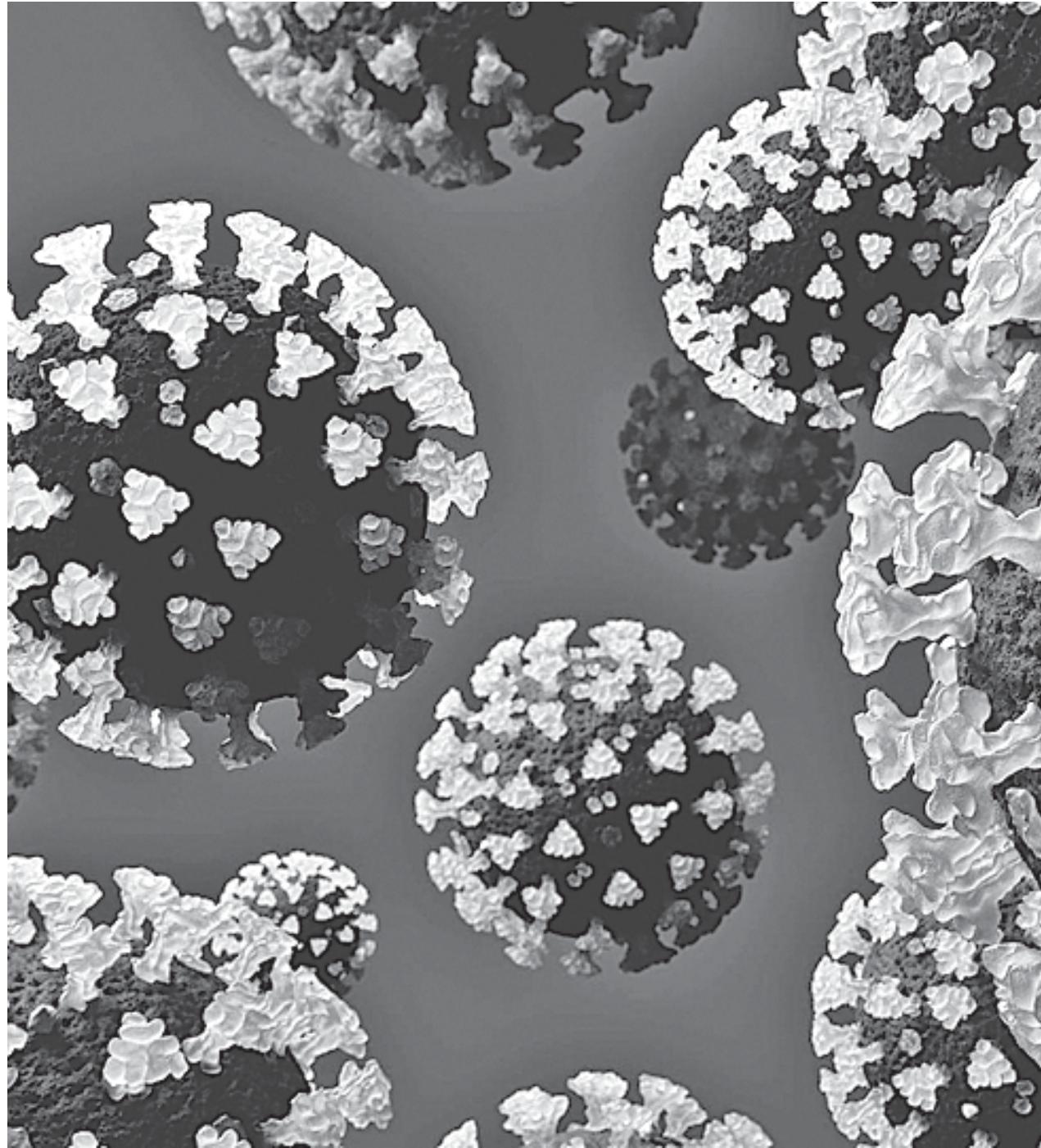
როდესაც ზღვაზე მიემგზავრები,
გაქვს შეგრძნება, თითქოს მიღიოდე
საკუთარ ბედისწერასთან შესახვედრად.
მსგავსი შეგრძნება სხვაგან არსად არ გეუფლება —
არც საყვარელ კაცთან პაემანზე წასვლისას,
არც თოვლიან მთებში სრიალისას.
მხოლოდ ზაფხულში, როცა ზღვაზე მიემგზავრები,
გამოდიხარ საკუთარი თავიდან და მთელ ცხოვრებას
უყურებ, როგორც უცხო,
თითქოს შენი ცხოვრება ფილმი იყოს,
შენ კი მისი მაყურებელი.
ეს ალბათ იმის ბრალია,
რომ არასდროს იცი და ვერც განსაზღვრავ,
ზღვაზე ყოფნის დროს რა სცენარი გათამაშდება,
როგორ განვითარდება მოვლენები.
როცა ზღვაზე ხარ, ყველაფერი სპონტანურია.
იქ შესაძლოა დაიწყოს შტორში,
ან ათი წლის ბიჭი დაახრჩოს წყალმა,
ან ვინმეს შეხვდე, ვინმე ისეთს,
ვისთან შეხვედრაც ზღვას ემგვანება — ან ჩაგძირავს, ან გადარჩები;
მაგრამ სულერთია,
რაც ზაფხულში მოხდება ზღვაზე,
არ შეიძლება ის სხვაგან და სხვა დროს რომ მოხდეს.

V

ნათია გიორგაძე

რომ წაგეკითხა ჩემი წერილი,
და არ დაგენვა ჩემი წერილი,
რომ არ დაგენვა ჩემი წერილი
და წაგეკითხა აკრძალული წიგნების დარად...
რომ მოსულიყო დიდი თოვლის წაცვლად წმინდანი
და არ გემპვლია დიდი თოვლი, თოვლსმიცემული,
რომ არ გემპვლია დიდი თოვლი კაცების მსგავსად
და არ გეფიქრა სიხარულზე, რითაც დაფრენენ...
რომ არ გეფიქრა სიხარულზე, რითაც დაფრენენ
და გაგენირე უნაყოფო მიწა-წყალივით,
სიკვდილის მერეც არ გეტყოდი,
შაშვირას გალობს...
ყველაზე ცივ და მყიფე ლამეში?

VIII

ქეთევან ნათელაძე

ციკლიდან: კარანტინი დანერილი ლექსები

ყვავილების და ბუერების მტვერში მოძებნე ჩვენი დაღლილი სიყვარული, ჩვენი სხვა ფერი სიყვარული და გევედრები, ცას ან ახედო, ცა შეღიბილი მინდორია, სხვა არაფერი. ცა მხოლოდ ლურჯი მინდორია, სადაც ანძები, სატელიტები და ღრუბლების ორთქლმავლებია, სხვები ხვდებიან აზტცის ქეშ მათ, ვინც გვიყვარდა, და ბოლოს, ჩვენი სიკვდილითაც სხვები კვდებიან. მე ვხუჭავ თვალებს, ნარმოგიდგნ და შენ მოდიხარ, რადგან მე ახლა მხოლოდ მახსოვას, რადგან არ ვცხოვრობ... მე შენ მახსოვხარ და ჩამესმი, როგორც მუსიკა, და მინდა, ზეცა ვარსკვლავებით დავიმასოვრო.

დარღი მომავალი ჰვილების გამო

რადგან ჩვენ თითქმის ვერაფერი ვერ გავაკეთო, რადგან გვესროლებს, ყოველ ჯერზე რადგან დაგვშალეს, ახლა ჩვენ მხოლიდ ჩვენს მომავალ შვილებზე ვდარდობთ, რომლებიც ჩვენში არასოდეს არ ჩასახულან, ჩვენი შეილები — სიყვარულის ანგელოზები — და იქნებ სჯობდეს, რომ არასდროს არ ჩაისახონ. შუალი ტყეში გაიძარდა მაყვალი შავად, მონამლულია ნაყოფი მისი, ხომ შეიძლება ჩვენი შვილები წავიდნენ ტყეში და მონამლული მაყვალი შავად და მონამლული მაყვალი შავად... ყოველ ნაბიჯზე ქვიშის ირმო გათხარა კარმა, ეს ქარი ფრთიან ანგელოზსაც უშმაკად აქცევს, ხომ შეიძლება, იმ ირმოში დაუცდეთ ფეხი ჩვენს შეილებს, ირგვლივ მშველელი კი არავინ იყოს; ქვიშამ შეჭამოს მათი კანი და მათი თმები, ქვიშამ დააშროს მათი თბილი თვალების წყალი. წყალი ითხოვონ ერთი პეში და არ შიცეცთ, კიბე ითხოვონ გასაქცევი და არ მიეცეთ, თავისუფლება ითხოვონ და ქვიშამ შეჭამოს ჩვენი შვილები — სიყვარულის ანგელოზები — და მათი ცოტი ცხელებიც კა ვეღლისად ვნახოთ. ხომ შეიძლება, ჩაიძოროს გემი, რომელზეც ჩვენი შვილები უიღლობონ აღმოჩნდებიან. ვერსად გაეცცნენ წყლის ბინძურ და ბოროტ დინებას და სისხლს სწოვდნენ შხამიანი წყლის ბინადრები.

ვეღარ გაუძლონ ბორკილის და ციხის სიმძიმეს და მოძებნობ მინისქვეშა საიდუმლო დაჯგუფები, ესიზმრებოდეთ მსხვრევის ხმები — რევოლუცია! სჯეროდეთ, რომ მხოლოდ შეყვარებულები და რევოლუციონერები გადარჩებიან.

ყველა კუთხეში ჩაუსაფრდეთ დალუპვის საფრთხე, ყველა კუთხეში ჩაუსაფრდეთ სიკვდილის საფრთხე, უთუო და გარდაუვალი.

გამუდმებით ბენების ხიდზე მოუხდეთ დგომა, და ერთ დღესაც გაუწყდეთ ხიდი, და ერთ დღესაც უმტყუნოთ ბედმა — გამოაცხადონ ანარქისტებად და ქეყნის მტრებად, როგორც გაცეულ ნადირს, მათაც ისე სდევნიდნენ, არასოდეს შეწყვიტონ დევნა.

ახლა მხოლოდ ჩვენს მომავალ შვილებზე ვდარდობთ, რომლებიც ჩვენში არასოდეს არ ჩასახულან, და იქნებ სჯობდეს, არასოდეს არ ჩაისახონ, ჩვენი შვილები — სიყვარულის ანგელოზები — რომ არ დასახარონ მათი სული, მათი გონება, რომ მათგან არ გამოძრებოს ვინმებ მონსტრები, რომლებიც

ერთ დღეს მოვლენ ჩვენთან და დაგვხოცავენ, ერთ დროს მათი ამ ქვეყნაზე მოვლინებისთვის, და მართლებიც იქნებიან.

სიყვარული

ყოველ საღამოს, კომენდანტის საათის დამდეგს, ქალი გადის სახლიდან გარეთ და ფეხით ფარავს მანძილს სახლამდე, რომელშიც კაცი ქალი ელოდება. ყოველ საღამოს, კომენდანტის საათის დამდეგს, კაცი გადის სახლიდან გარეთ და ფეხით ფარავს მანძილს სახლამდე, რომელშიც კაცი ქალი ელოდება.

ჩვენი შეხედრა

ლამებს უკე სხვა ზაფხულის სურნელი ასდის, სავსეა ახლა ჩემი ტანი სევდის ხიჭვებით, მე აღარ მახსოვეს, სიყვარული როგორ ინყება, საკუთარ თავზე ეჭვებით, თუ სხვაზე ეჭვებით.

ჰგავს გაფუჭებულ სათამაშოს ჩენენი შეხვედრა, მრავალი მძიმე შეხორცებით, ბევრი ნაკერთ, ჩვენ ის შევლახეთ, გადავლებეთ, სხვენში დაგმალეთ, რადგან სხვა მეტი ვერაფერი ვერ დავაკელით.

გვართმევს ცხოვრებას

მზის ჩასვლების ქრონომეტრაჟი, ფანჯრებზე ლურჯი ზამბახების დარჩა სისველე, ჩვენ ახლა მკვდარი თევზები ვართ, მივდევთ დინებას, და რაც გვინდოდა, ალარასდროს არ გავიხსენებთ. და რაც გვინდოდა, ალარასდროს არ გვენდომება, ალიმართება დავიწყება, როგორც კედელი, როგორ გვითხვავების სიყვარულზე, ჩვენ დავფიქრდებით, ვერაფერ ვიტყვით და ჩვენს თავში ჩავიკეტებით. და დრო გამხმარი ფოთლებივით რომ აალდება, სავსე იქნება ჩემი ტანი სევდის ხიჭვებით, მე აღარ მახსოვეს, სიყვარული როგორ მთავრდება, საკუთარ თავზე ეჭვებით, თუ სხვაზე ეჭვებით.

მშურს ქალის, ვისაც მაშინ დაურეკეს, როგორ მხოლოდ ერთი ზარის უფლება ჰქონდათ, გარეთ ზამთარი ძალას იკრება, ქუჩებში თოვლის შენდებოდა თეთრი ქალაქი. მშურს ქალის, ვინც დგას ავტობუსის გაჩერებასთან, ვერავის ამჩნევს —

ვერც გამვლელებს, ვერც თავსხმა წვიმას, ვიღაცის მოსვლას ელოდება და მხრები უთროთის, და დრო-და-დრო ჩანთის სარკეს ჩაჰურებს ეჭვით, და მინდისფერ ტუჩსაც იახლება. მშურს ქალის, ვინც მზეზე ადრე ილვიძებს, მთელი დილა წყალს უსხაშს ბალბებს, და თვალებიდნო სიხარულის შუქი ეღვრება, და მის ფანჯრებით მწვანე თელები ჩიტებს ისხამენ. მშურს ქალის, რომელსაც იხსენებდნენ ყველაზე ძნელი ქარისხლების დროს, და ყველა ომში ასე გადარჩნენ, და ყველა ომიდან ასე დაბრუნდნენ. მშურს ქალის, რომელიც შეიყვარეს უპირობოდ, ისე ძლიერად, რომ ცხოვრება შესთავაზეს, როგორც თავგადასავალი, მასთან ერთად თავი წარმოიდგინეს

ბანკების მძარცველებად — მშურს ქალის, ვისან რისკურზე წასვლაც არ შეეშინდათ. და ყველაზე მღვრიერ წყლებში შეცურეს, და ყველაზე მიყრუებულ გარეუბნებში იხტიალეს, და ცხოვრება მასთან ერთად დაიმახსოვრეს. მშურს ქალის, ვისთანაც გათენებამდე შეეძლოთ, ეცეკვათ და საათობით ესაუბრათ უტრილოზე, ეგონ შილეზე, სევდა ეგრძნობ და ამ ყველაზრის დაკარგვის შიში, ენატრა ლამის არასოდეს არგათეხება. მშურს ქალის, რომელსაც აჩუქეს ბილეთი სამოცანი წლების ამერიკული მელოდრამისთვის და ყვავილები, და უთხრეს, რომ ყვავილებზე ლამაზი იყო...

რო

რა დაგვემართა, როგორ მოვხვდით ამ ტყვეობაში, ვინ წერდა ჩვენთვის ამანირ სცენარს, რომ ერთმანეთის შეგვშენებოდა, რომ ერთმანეთის ვერ შეგხებოდით, ვინ შეგვითრია ამ საშიშ და უზნეო მოშით და ერთ დღესაც გაუწყდეთ ხიდი, და ერთ დღესაც უმტყუნოთ ბედმა — გამოაცხადონ ანარქისტებად და ქეყნის მტრებად, როგორც გაცეულ ნადირს, მათაც ისე სდევნიდნენ, არასოდეს შეწყვიტონ დევნა.

ახლა მხოლოდ ჩვენს მომავალ შვილებზე ვდარდობთ, რომლებიც ჩვენში არასოდეს არ ჩასახულან, და იქნებ სჯობდეს, არასოდეს არ ჩაისახონ, ჩვენი შვილები — სიყვარულის ანგელოზები — რომ არ დასახარონ მათი სული, მათი გონება, რომ მათგან არ გამოძრებოს ვინმებ მონსტრები, რომლებიც

ერთ დღეს მოვლენ ჩვენთან და დაგვხოცავენ, ერთ დროს მათი ამ ქვეყნაზე მოვლინებისთვის, და მართლებიც იქნებიან.

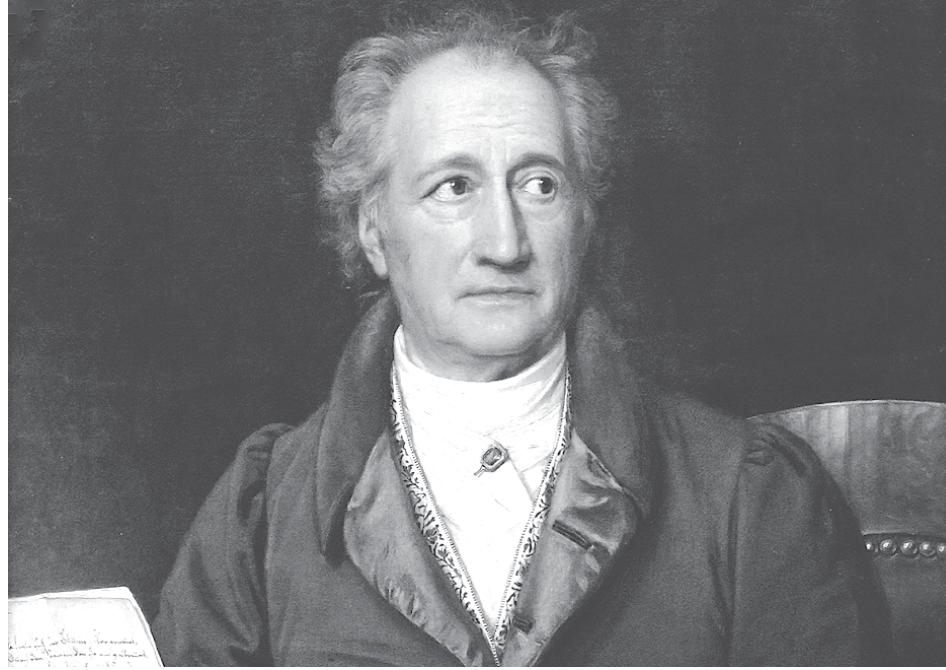
წვიმს. როგორც პეპლებს ცეცხლზე დამწვარს, დრო იმედს აქრობს, სისულელეა, ასეთ დროში, რომ ლექსებს წერდე... მე წარმოვიდგენ ათასაზირ დასასრულს, მაგრამ მაინც ვერაფრით მივაგნი შესაფერს დალიდება. მოია ახლა, ერთმანეთის გვასაზავლებს შიში, მოში კი ყველა გადარჩენს ლმერთისგან ითხოვს, მე ზოგჯერ მინდა, დავიმალო საკუთარ ჩრდილში, არ დამიძახონ და სევდაზეც არასდროს მკითხონ. ნუ მკითხავ, თუ დრო როგორ გადის, თუ ეს ნამდვილად ცხოვრება იყო.

ჩვენი არაა რადგან ეს დრო და ვიწვით დროში, მათ ყველამ ერთად იარაღით, წამლებით, ჯვრებით, აღარ დატოვეს სიყვარულის ადგილი მოში. და სულ ეს არას ამ ცხოვრების თავი და ბოლო, ყვავილთა ნაცვლად დგას ჟაერში სურნელი დენთის, ჩვენს ისევ ვცოცხლობთ და დრო-და-დრო ვლოცულობთ კიდეც იმ იმედით, რომ სადღაც ახლოს არსებობს ღმერთი.

როსტომ ჩხეიძე

ციკლიდან

„ცეცხლისპირული ჩავიძრებანი“

„ფაუსტი“: მარადექალურის აკოთეოზად

თავისი ბიოგრაფიის შელამაზებას რომ მოინდომებდა კოსტანტინე გამასახურდია, აუცილებლობად ცნობდა აღნიშნა:

გომაზიში სწავლისას ვთარგმნე იო-ჰან ვოლფგანგ გოეთეს „ფაუსტის“ და ფრიდრიხ ნიცშეს „ესე იტყოდა ზარატუსტრას“ ფრაგმენტებით.

„ზარატუსტრას“ უფრო შეელეოდა, მაგრამ „ფაუსტის“ კი ვერა, და სიცოცხლის მიმწერისას გამოაქვეყნებდა ფრაგმენტს გოეთეს ამ ეპიკური ქმნილებიდან, როგორც არივინი შემთხვევით გადაწყდომის, გამომზეურებად რომ ლირდა, თარგად „ფაუსტის“ მთარგმნელთათვის, რაკილა თვითონ უკვე ველარ შეიძლება მხე-ელა საქმესთან შეჭიდებას.

ნაკლებად გამოაგდებათ ამ ქმნილების მთარგმნელებს დადებული მნერლის ეს მცდელობა, განსხვავებით უოლტ უიტენის ლირიკისაგან, კონსტანტინეს ამ მონაბოვარს რომ გათვალისწინებდნენ და ძალიანაც წაადგენელებათ, რაკილა ქართველ მნერლას ამერიკელი თანამოკალმის პოეზიის ძარღვისათვის მიეგნო, იმ ბირთვისა და მუხტისათვის, რომლის გარდა სახვითაც ქართულ ენობრივ ქსოვილში ერთ საუკეთესო თარგმანს შესძენდა ჩვენს ლიტერატურას.

მთელი ცხოვრება გულსა და გონებას რომ უბრულავდა „ფაუსტის“ გადმოქართულების სურვილი და ღრმად და დეტალურადაც იცნობდა გერმანულ ირიგინალს გოეთეზე ჩინებული ბიოგრაფიული რომანის შექმნელი, ამიტომაც წაედავებოდა სხვადასხვა დროს ამ საკაცობრივ ეპოსის მთარგმნელებს, ერთი მხრივ პეტრე მირიანშვილის მცდელობის უვარესობას რომ დაამტკიცებდა და მეორე მხრივ დავ-ით ონაშეილის ხელმოცარვას.

ამას მართლაც დაამტკიცებდა, განსხვავებით ივანე მაჩაბელთან ამაო დავისა, მანც რომ ეგონებოდა: დავამტკიცე, უილიამ შექსპირის მეტრილად გერმანულიდან და რუსულიდან რომ თარგმნიდან.

ეს წადავავაც იმისა გახლდათ, თვითონ რომ ესრაფილი „ჰამლეტის“ გადმოქართულებას და რამდენიმე ფრაგმენტს გამოაქვეყნებდა კიდეც თარგად... თუმც რა თარგი და რომელი თარგი, წარუმატებელი გამოდგებოდა ეს მცდელობა და კონსტანტინე გამსახურდია ისეთივე სიანაზულით გაცყვერებდა შექსპირს, როგორც გოეთეს, და გული წყდებოდა, დანტე ალიგირის „ლვთაებრივ კომედიას“ „ჰამლეტიც“ და „ფაუსტიც“ რომ ვერ ამოუყენა გვერდით.

მიიჩნევდნენ, რომ ვაჭარბებდით: დავით წერედიანის „ფაუსტი“ ურივო არ იყო, მაგრამ მთლიან შედევრული და კონგენიალურიც ვერ დაერქეოდა.

ჯერ კიდევ პირველ ნაწყვეტებს რომ გამოვეხმაურებოდი სატელევიზიო გადაცემის — „ალიონის“ — ლიტერატურული მიმოხილვიდან და მსმენელს ვახარებდი „ლიტერატურული საქართველოს“ ფურცლებზე დაბეჭდილი ფრაგმენტების განსაკუთრებულობას, არაერთი მწერალი მისაყვედურებდა ამ მცდელობის გაბუქვას, და ჩემს აღტაცებას ახსნიდნენ ფრანგული ვიონინის დიდი და მცირე ანდერძების ქართული ორგულის შთაბეჭდილებას ტყვებობაში ყოფნით.

იმ თარგმანს ჩვენც ძალიან ვაფასებთ, მოვლენად და ქართული კულტურის მონაპოვრად მიგვაწინა, მაგრამ უკვე ეტყობა, რომ „ფაუსტი“ ვიიონის „ანდერძებს“ ვერ შეეტოლება და ტყუილუბრალოდ ნუ დაშვრები მისი ქებითო.

არად ჩავაგდებდი ამ საყვედურსა თუ გაფრთხილებას და ახალ-ახალი ფრაგმენტების გამომზეურებასა და შერე გაერ უკვე პირველი წიგნის გამოცემასაც აღტაცებით შევხვდებოდი: ტელევიზიის ეკრანიდან, სჯარო გამოსვლებისას თუ პრესის ფურცლებიდან.

გერმანისტები ხომ აუმშედრდებოდნენ და აუმშედრდებოდნენ მთარგმნელს.

როგორ ბედაც, მაგან „ფაუსტის“ ხელი მოჰკიდოს, მაგას ჩვენ ლექციები არ მოუსმენია, — ერთი მანდილონის საჯარო კივილი რომ ჩასმომდა, მისებურად ჩაიძიმებდა დავით წერედიანი: მისი ლექციები რომ არ მქონდა მონასმენი, კი ბატონო, აუნაზღაურებელი დანაკლიის იყო და ამსა უკვე აღარაფერი ეშველებოდა, — მაგრამ შემდეგი წამოხასხილის მნიშვნელობა კარგა ხასს ამოუცნობი დარჩებობით მისოვთის, ძრავასაც რომ ვერ უზამდა: ავლობრულენაზე თარგმნის!.. — მაგრამ ბოლოს გონება უნდა განათებოდა: ჩემი გვირის დაბოლოება სომხური ეგონა და სომეხი და ავლაბრელი აპა რა გაყოო!..

ისე კი ძალიან გაუჭიინაურდებოდა ამ ნამოწყების ბოლომდე მიყვანა.

გამნენელი, თვითონაც წუხდა.

მეორე წიგნის ფრაგმენტსაც ვეცნობიდით დროდადრო და მთარგმნელი კვლავინდებურად ინარჩუნებდა ძალმოსილებას, მაგრამ ნაწყვეტი მიანც ნაწყვეტია და... უნდა გადალახულიყო, უსათუოდ უნდა გადალახულიყო „ფაუსტის“ მეორე ნაწილის ის სირთულე, გიორგი ჯორჯანელსაც და იორამ ქემერტელიძესაც სამუდამოდ რომ შეაჩერებდა.

რა სირთულე და:

პირველ ნაწილში სიუჟეტსაც თავისი გაპერიანდა — მძაფრს, ამაღლევებელს, მკითხველის ჩამორტევას, ეს ყოველივე ძალიან რომ ეხმარება მთარგმნელს...

მაგრამ ა დგება დრო მეორე ნაწილისა, სადაც სიუჟეტი მდორდება, გარეგული სიმძაფრება და ამაღლევებლობა კლებულობს და წინ ნამოზების პორტული საზომოა მრავალფეროვების, წინ წამოზების პირნინადა გვერნონდა „ფაუსტის“ სრულფასოვანი რეზული, ყველა ვერძნიბდით.

მთარგმნელი პარიტეტული კომიტეტის წევრს, არც არავინ გამოსდებია უკვე გამოცემულს და... იტრიალებდა ეს ნიმუში მკითხველები და სულაც მოგვათმევინებდა, თუმც აუცილებლად რომ უნდა გვერნონდა „ფაუსტის“ სრულფასოვანი რეზული, ყველა ვერძნიბდით.

ამ საქმეს შეეჭიდებოდა გიორგი ჯორჯანელი.

იორამ ქემერტელიძეც შეეჭიდებოდა.

კარგ შთაბეჭდილებას დატოვებდა ერთი მცდელობაც და მეორეც, გოეთე მთლად მთელი თავისი ახოვანებით თუ ვერ წარმოდგებოდა, შორეულად მაინც იგრძნობდა მისი სუნთქვა და ეს რა — ცოტას ნიშანება?!.

ეგა: ერთი მთარგმნელიც და მეორეც მხოლოდ ნახევარს გადმოაქართულებდა „ფაუსტის“, მეტს ვეღარ შეძლებდნენ, ვეღარ განვდებოდნენ და... ფრთამოტებიზე ფრინველებივით შემოგვრჩებოდა მხოლოდა პირველი წიგნის ერთის თარგმანისაც და მეორისაც.

და მოგვიანებით დავით წერედიანის თარგმანიც დატოვებდა ფრთამოტებიზე ფრინველების და მცდელობის შემოქმედებით:

„ფაუსტი“ მირანგის ნაწილის თავისი გასასახურლება, ლამის მთარგმნელზე ნაკლებად არცაც და:

სავარაუდო სიტყვის თემა ამ ლირიკულ პასაჟებს აკისირათ, — შეგვაგნებები მთარგმნელი, პასაჟებს, ლაიტმოტივად რომ გასდევდა სიტყვა „სიყვარული“ — საღვთოც და მინიერიც ერთსადამიავე დროს, მათ შორის გადაულახავი ზღვარი რომ არ არსებობს. ლაიტმოტივი თანდათან მთავარ მოტივად იქცეოდა და ანგელოზთა დასი პირდაპირაც გვიცხადება:

დალდაუტანებულად უნდა წამოგრძელონ რესტორანის ბაზარზე მიმდინარებოდა:

როცა დაფარული გაცხადდებოდა და მინიერი გვიცხადებოდა:

ერთი და მარადებული გაცხადდებოდა:

სავარაუდო სიტყვის თემა ამ ლირიკულ პასაჟებს აკისირათ, — შეგვაგნებები მთარგმნელი, პასაჟებს, ლაიტმოტივად რომ გასდევდა სიტყვა „სიყვარული“ — საღვთოც და მინიერიც ერთსადამიავე დროს, მათ შორის გადაულახავი ზღვარი რომ არ არსებობს. ლაიტმოტივი თანდათან მთავარ მოტივად იქცეოდა და ანგელოზთა დასი პირდაპირაც გვიცხადება:

დალდაუტანებულად უნდა წამოგრძელონ რესტორანის ბაზარზე მიმდინარებოდა:

როცა დაფარული გაცხადდებოდა და მინიერი გვიცხადებოდა:

ერთი და მარადებული გაცხადდებოდა:

სავარაუდო სიტყვის თემა ამ ლირიკულ პასაჟებს აკისირათ, — შეგვაგნებები მთარგმნელი, პასაჟებს, ლაიტმოტივად რომ გასდევდა სიტყვა „სიყვარული“ — საღვთოც და მინიერიც ერთსადამიავე დროს, მათ შორის გადაულახავი ზღვარი რომ არ არსებობს. ლაიტმოტივი თანდათან მთავარ მოტივად იქცეოდა და ანგელოზთა დასი პირდაპირაც გვიცხადება:

დალდაუტანებულად უნდა წამოგრძელონ რესტორანის ბაზარზე მიმდინარებოდა:

როცა დაფარუ

დაწი ახვლედიანი

სოცემჩანი

დასასრული

ერთხელ, როცა ასლანი იარაღის ტარების გამო დაიჭირეს, ასტამური გამომიერებულთან მისულა და უმტკიცებდა, ასლანს არაფერი მოუპარავსო, არადა არც კი იცოდა, რა მოხდა. მისთვის ჩვენ იჯაზი ვიყავით და ისე იქცეოდა, როგორც ოჯახის თავკაცს შეეფერებოდა. გუნდში ქართველიც იყო, სომეხიც, აფხაზიც, ებრაელიც, ბერძენიც და ჩეჩენიც, მაგრამ მისთვის ყველანი „სოხუმიანი“ ვიყავით და ყველას ერთნაირად გვაგინებდა... ბაბულიამ დიდ თანხა გადაიხადა ასლანის გამოსაშვებად მაშინ. მე, ასტამური და ბაბულია წავედით სოხუმის ცენტრალურ განყოფილებაში მის დასახვედრად (წინასწარი დაკავების იზოლატორი ლაკირდას ქუაზე იყო, ასლანიც იქ ჰყავდათ). გზაში ასტამური ბაბულიას აფრთხილებდა, რომ იქ არ დაწყო ასლანისთვის ჩეჩენა-დარიგების მიცემა — ასლანი თავმომზრდების ბიჭია და არ შევარცხვინოთ რამეფრად — კერავდა ასტამური ბაბულიას, რომელიც ცოფიანივით იჯდა მანქანაში და ასლანს ემუქრებოდა...

ასლანის მეზობელი ქუთაისელ პოლკოვნიკი კაკუც გავისეხეოს. მისი გვარი არასდღირა გამიგობა და არც არასდროს მიერთოს. მანინც პოლკოვნიკს ეძახდა ყველა. კაკუც ამბის რამდენიმე ვერსია გვქონდა მე და ასლანს მოსმენილი, მაგრამ თვითონ არასდროს ჰყებებიდა ამის შესახებ. ის კია, რომ როცა დათვრებოდა, აივინდან ქართულად ყვიროდა — მოლალატე არაკაცი ვარო. ის აფხაზების შესარეს იბრძოდა და რამდენიმე ათასი რუბლი ჰქონდა ქენსია, თუმცა ყოველდღე სვამდა და პენსია არ ჰყოფიდა. თავს თევზაობით იჩრენდა. პატარა ნავი ჰყავდა კაკის, რომელსაც ხშირად გვათხოვებდა ხოლმე. მისი შეილები ქუთაისში ცხოვრობდნენ — ბიჭის ჩემი სახელის გაგონებაც კი არ უნდა და გოგო ხანდახან მირეკვესო, აბბობდა. უბედური კაცი იყო პოლკოვნიკი. მეგობრები არ ჰყავდა, შევასა მხოლოდ დასალევში ჰპოვებდა.

კიდევ ბევრი რამ გავისეხეოთ აგვისტოს თითქოსდა ერთ ჩვეულებრივ დღეს — ბევრი რამ არც ისე ტკილად მოსაცონარი, ალბათ. ფერადი ბაგშვიობა ნამდვილად არ გვქონია. უფრო მეტიც, ბაგშვიობასთან გამომშვიდობება ზედმეტად ადრე მოგვინია — 12 წლისები ვიყავით, როცა ჩემმა ერთ-ერთმა თანაგუნდელმა განაცხადა, რომ ქართველთან ერთად ფეხბურთს არ ითამაშებდა — ასლანმა ჩემს პირველ ჩხებმი მარტო არ დამტკიცა.

ქალაქშიც თავს ვარიდებდით ქართულად საუბარს, მაინცდამიანც უსაფრთხო არ იყო. ხშირად თამაშის გაცდენაც მინევდა, რადგან სოხუმამდე ვერ ჩავდიოდა. ან ფული არ მყოფნიდა, ან ჩემს მშობლებს არ ეცალათ ჩემს წასაცემად, მარტო კი გალიდან სოხუმში ქართველი ბიჭის გაშვება არც ისე ჭკვინური გადაწყვეტილება იყო. თუმცა, ნათელი დღეებიც გახსელის და მხოლოდ შავთერ ფეხებში არ ყოფილი ჩვენი ბავშვობა.

ის დღე მე და ასლანმა მთლიანად ბავშვობის მოგონების გახსენებას დავუთმეთ.

დამშვიდობება არ მიყვარდა, არც ასლანს უყვარდა. დილით ადრე ჩამოვედი თბილისში. სექტემბერი ახლოვდებოდა და სწავლა მეწყებოდა.

შემდეგ ზაფხულს ისევ დავადექი აფხაზეთისეკნ მიმავალ გზას. ენგურის ხიდზე რიგი იყო, მზე ყველაფერს უფრო გაუსაძლის ხდიდა. რუსი სამხედროები მითითებულის გვაძლევდნენ, თუ როგორ უნდა ვმდგარიყვავით რიგში, წინააღმდეგ შემთხვევაში, უკან დახვევინებთ გვემუქრებოდნენ — მერე რაღაცებს ლადაობდნენ, მაგრამ არ მესმოდა რას, ალარც ჰქონდა აზრი — იქ მდგომი ხალხი მენანგებდა და ჩემი თავიც, ასლანის ნათეამი გამახსენდა სირისტიან ჰალსტუხიან ტიპებზე, სწორედ მაგათ დავაბრალე ის, რომ სახლში ჩავიდოდი თუ არა, ამ ცისფერჩაფუტიანი მშვიდობის მშვიდობისმყოფების ნებაზე იყო დამოკიდებული — კეპიანი ქუდი უკულმა მეხურა მაგარი ტიპივით, უცებ გავისწორე ქუდი, მაგარი ტიპობის არაფერი მეტყობოდა... რამდენიმე მიმე ნუთის შემდეგ საზღვარი გავიარე, რამდენიმე საათში სოხუმში ვიყავი — ტალღები მძვინვარებდნენ, ხმურობდნენ, ბორგავდნენ და თითქოს რაღაცას განიცდიდნენ — ნართის წინ უკვე მერამდენე წრეს ვურტყმდა, მაგრამ ასლანი იქ აღარ იჯდა, მისი ადგილი ცარიელი იყო.

ასლანი შემპირა, რომ აუცილებლად მოვა პალსტუხით ჩემს ქორნილში და პასადობლეს იცევევებს, ის არასდროს გატეხდა სიტყვას... მაგრამ ოხერი ტალღები, ისინი არ ჩერდებოდნენ, მათ ცუდი ამბავი ჰქონდათ ჩემთვის...

ნათია გიორგაძე

დებმა დაიძინეს, პატარებმა,
დებმა გაიღვიძეს, მოხუცებმა,
ხელისგულებიდან გულისაბა
ამოსულა...

მინა მსუბუქია დადაშისოვის,
თითქოს დოს პერანგი გადააცვეს,
თვალებგახელილი ღამესავით
სახლს და ლობე-ყურეს

ჯონად რომ არ ღირდეს მიტანება
სულის რომელიმე ნაპირამდე,
თითქოს ახალმთვარე გამოპიროს,
თითქოს გადასული სამთავრიოს,
სტენდეს, ყმულდეს და გეძახოდეს
თითქოს...

* * *

არ გაცლის სულის მოთქმას

ცაში მყოფი
და მუდამ თვალდია,
ის, რასაც ახლა ყვება სხვა ქალი,
მასთან ვერ მივა,
მასათისა ყველა დანა
და უცოდევლი პირველ სისხლამდე,
ზღვა მასალა უნდა ჩამოდნეს,
ვიდრე შენ იმას წაიკითხავ,
რაც აქ წერია!

შენ, მეგობარო, უდალატოვ,
მე რომ გული ამიჩუყდება,
გამარტე, არ მინდა, მმართოს
მოვლენებმა და არც გრძნობებმა
არ მინდა, შემძრას, მოვლენებმა
და არც გრძნობებმა, შენ იცი,
ცრემლის ჩაბრუნებით
ქვის გულიც ბრუნავს

და ფქვავს.

და ფქვავს.

თითქოს ხმას გამოსცემს

ჩემი თავი, ჩემი ენიდან

გამხმარი ხაო.

თითქოს გაცოცხლდნენ დიდი ხნის წინათ

და მე გავიღე ყველაფერი, რომ დამენახა.

* * *

ნუთუ მოვიდა,

თუ მოვიდა,

რად ვერ გავიგე?

შემოესა მიტოვებულ სახლ-კარს
გველები, როცა სახურავი ჩაენგრევა
გათლილი ძელი, ძვლებზე თუნუქი
იფრიალებს, ვით მძიმე პლისე,
ვით შენი კუბო, ვით სამოთხე
იმ კუბოს ზევით, ცამდე მიკიბა
მღვდელმა ლოცვა შესვენებულთა,
ვერ მოვისვენე, ვერაფერმი
ვერ დაეგმუდრე, გაზეთებიდან,
წიგნიბიდან, აკვარელივით
ჩემთვის უცხო და წითელმანი,
ძნელმისადგომი კაშკაშებს ყურე.
რაღაცას მუდა ითხოვენ სხვები,
მე ვიბრძი და მე ვისაკუთრებ
აკრძალულ საგნებს.

ვმეოთა გადასასახლე

— ადგილა მესიტყველა

შორის განმისვენები

ადგილა მწვანესა...

* * *

იტყოდნენ ხოლმე მართალზე,
მისი გული ლაბის წყალია,
მოდის და მომდებრის ვარსკვლავებს,
იტყოდნენ ხოლმე ცუდმართალზე,

ყველას ბავშვივით,
ფრანგამობმული
საიდუმლო მინაში მიაქვს
და თვალებს, როგორც თხელ ფირფიტებს,
სინათლით იტყვეს.
იტყოდნენ ხოლმე ბრონეულზე,
რომელიც გაბაზმა,
რომ იყო მისი ყვავილობა
მაგრამ ის მონყდა
დედის ყრულებიდან და ზარაზე
ჩევნ გამოვედით.

იგი არასდროს იქნებოდა

ხმოვებით საცესე,

იგი არასდროს

იქნებოდა კიდევმთლიანი,

არამედ კეთილი...

არამედ კეთილი...

დაესვეოთი

როგორც მზის სხივების

პლატფორმა, ცეცხლოვან

ლუბელში მდგარი პოეტი

საკუთარ სინათლეს

ენირება,

შენი დასანახი თვალებით

იგი ყოველთვის ღმერთია,

როგორ მარტოვთ ასამი

სამოცვალის მისამართი

და ზღვათა სამეფო, მისგან

ოცდათვის შემოვლილი,

შენთვის მენინგის შემოვლილი.

რ

ზურაბ ლობჟანიძე

იგი — მე
და
იგივე
ერთი ძირის არის!..
ერთი არის ადამი
მისი მოდგმა, გვარი!..
მტვერია
და
ნაცარი,
თუმც სხვადასხვა მხარის!..

ჩემო ხალხო, ნუ გაივლებ ფიქრად,
სხვა ხნავდეს და შენ სხვის ნათესს მკიდე!..
გაიღვიძე, მოიფშვნიტე თვალი...
მზეს შეხედე, ნახე, როგორ ბრნყინავს...
დამიწდება ჩვენი ხორცი, ძვალი,
სხვა იხარებს, სხვა დაიდებს ბინას!..

ჭიამაია
მაინც უნდა იყო,
რომ არ
გაგსრისონ!..

ნახევარი საქართველო გაილალა...
დანარჩენი კი აქ ვმდერით ვა ნანას!..
ენა კი გვაქვს საუცხოო, მშვენიერი,
ცხოვრება კი...
საცოდავი ჩვენი ერი!..
ნახევარი საქართველო დაიცალა,
სხვის ბავშვებს ზრდის,
სხვის მოხუცებს ბანს და ვარცხნის...
ჩვენ კი ისევ
ვაი ნანა, ვაი ნანა —
ნეტავ სულ ჩვენ
გვერდით რად გვსდევს მნარე მარცხი?!..
ნახევარი საქართველო გაილალა!

ფიქრი და განსჯა ჩივილად...
სიცარიელედ — ზეცა...
ოცნება — მწარე ტკივილად...
ყოფნა ლოდინად მექცა!..
ალარც მწველი მზე მახარებს,
არც იდუმალი ხმები...
დავბერდთ, თავი დავხარე,
უწყლო ხესავთ ვმები!..

მა და ცხოვრება

მე ხომ თამაში მეგონა
(ახლაც თამაში მეგონია)...
ჰოდა, ისიც არ მექონა —
მოთამაშეს რა ჰერნია...
სარეკა ჩავყურებ ჭალარას...
ვხედავ დროს — მართლა ქორია!..
ამბობს — თამაშმა დაგლალა,
ნააგე, გინერთ ორიან!..

ჯერ ხომ ადრეა, ხომ დამრჩა კიდევ
წლები, ფიქრები, სიტყვა სათქმელად...
დღო, აქმდე ხომ ამ მხრიბით ვზიდე,
არ გამინერება და არ გამთელავს...
იქნებ მე თვითონ ვამძიმებ მას და
(თქვას, რომ ტარება ჩემი არ ღირდა!..),
მისი წუხილი ამ მინას გასცდა...
ფრთებს გაშლი და მზეს ხელის გულს შეახება...

მზესაც სჭირდება
მხარდაჭერა —
გულისყური და
გულისმიერება...
თბილი თვალებით
შეხედეთ მნათობს,
ადამიანებო...

რა დაგვარგვია, რას ეძებ,
რამე უთქმელი, წმინდა?..
რა განწერა სახეზე,
მზერა რამ დაგიბინდა?!.
დღომ, ბავშვად ყოფნა რომ ჰქვია,
უხმოდ რომ გამოყრინდა,
სიცოცხლეს ხელი მოპხვია,
მანაც ხმა ჩაიკინდა,
იმ ბოლო წამმა, რომ ელი,
გინდა შენ, თუ არ გინდა!..

სხვის იმედად ჩვენი მტერი იქნა!..
ღვთის იმედად შეიძლება კიდევ...

რატომ ვერ ვხედავ... და ვერ დავდინჯდი
(თუნდაც ვიბმაროთ სიტყვა — დავკაცირი),
რა დამრჩენია — ორი ნაბიჯი
იქამდე, სადაც მიჰყავთ საკაციო!..
და მაინც, ღმერთო — ბუზის ბზუილი...
უფრო მტვერი და უფრო ნაცარი...
ცოტა სიმართლე, მეტი ტყუილი...
თითქოს არის და თითქოს არც არის! —
სიცოცხლე... მსგავსი უხმო თამაშის
(ხელშესახებიც, შორიც, ფარულიც)...
ზოგჯერ გგონია — წევხარ ჰამაჟში...
ზოგჯერ — ჩუმად ხარ შემოპარული!..

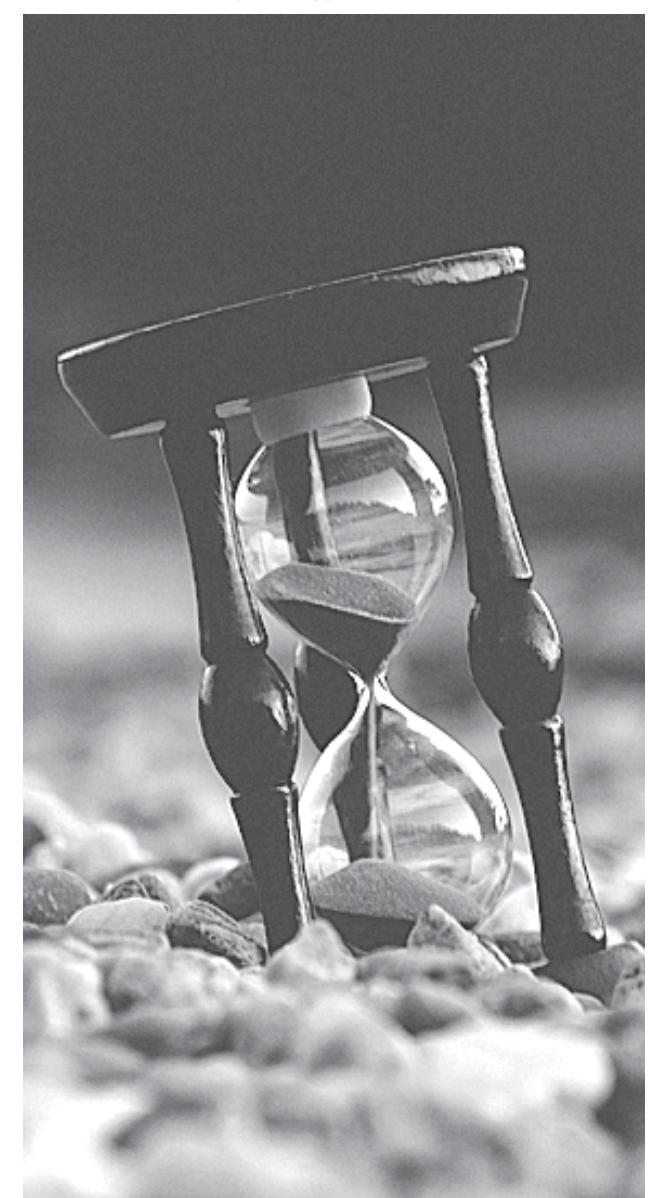
ვაგობრება...

მიდიან და მიდიან...
სად მიდიან წეტავ...
გზას გაცყურებ ბინდიანს...
ვგრძნობ, მაგრამ ვერ ვხედავ...
გული იქით მიგვიწვეს,
იქ გაგვირბის თვალი...
იმ სიერცეს ვერ ვიტინებთ,
თუ მივყავართ ძალით?!

დავიღალე,
უსაშველოდ დავიღალე!..
ამ ცხოვრებით
ერთი დღეც ვერ გავიხარე...
ტანთან ერთად
გულიც ადრე ავიყარე...
შუბლში ტყვია
მაინც რომ ვერ დავიხალე?!.
დავიღალე,
უსაშველოდ დავიღალე!

არის რაღაც, მაგრამ რა! —
აი, კითხვა მარადი...
არც სურათი, არც რამ ხმა,
საყვირი თუ ბარათი...
დღე და ლამე ვდგავართ გზად,
წინ ბიბინებს ბალახი...
ვინ გვაჩვენოს მივალთ სად,
ვინ აგვიხსნას ნანახი...

სიზმარი — სიცოცხლე მისჯილი...
წუთის და სირცევილის ოდენი...
შეძახილს — როდემდის, როდემდი! —
მწუხრისას მწყებისვით მოდენის
ლოდინის ამხსნელი სიკვდილი!..

კრიტიკა თეორი ფუნქციების შემთხვევის ნინიშვილი

პოეტ დავით წერედიანის ხშირად წარმოვიდგენდი მარტინულს. როგორ ჩერდებოდა და სათობით იდგა ვიღაცის ჭიშკართან, ბაღში ხესთან ან ხალხმრავალი ქუჩის მოუხერხებული ადგილას, გახვევებული, ყურმიდებული იმ ხმებსადმი, რომელებიც ჩაესმოდა. მას ჰქონდა ხილვები, ჩაესმოდა ხმები, მაგრამ სხვათაგან გასხვავებით, სულაც არ ჩქარობდა, ეს ხმები სტრიქონებად ექცია და ჩაენერო.

ის ამით უპირველესად ენათესავებოდა ფულანგ პოეტ სტეფან მალარმეს. იმ პოეტს, რომელსაც მუდამაში თან სდევდა თეთრი ფურცლის წინაშე კრთომა, დაუძლეველი შიში, არ შეებლალა თეთრი ფურცლის უბინოება.

დავით წერედიანის ბიოგრაფიიდან ერთადერთი ფაქტის მოხმობაც კი იქმარებდა, რათა მივმხვდარიყავით, რომ მან ხელოვნურად შეავერხა თავისი შემოქმედების „წარმატებული“, „დიადი“, „ტრიუმფალური სვლა“.

კაცი, რომელიც 12 წლის ასაკში შეინშან გალაკტიონ ტაბიერმ და მერე გერმანტი ქიქოძემ, ხოლო ამ ამბების გახმაურებამ, მისი მასალავებლის, აღტაცებული ქეთევან ანანიაშვილის მიერ, საზოგადოების ელიტარული წრების ყურადღება მიიქცა იმ დროს, როცა ის უკვე საკმაო რაოდენობის ლექსების ავტორია. ასაკში მყოფი კი თავს ძლიერ მოყურის მხოლოდ და მხოლოდ ოცდაცხრა ლექსს — ოცდაცხრა შედევრს.

ენაში დამალული სიტყვის გამოხვილები

აპათ, სიზუსტისაკენ ასე დაუძლალავმა სწრაფამ განაპირობა ის ფაქტი, რომ დავით წერედიანი ახალგაზრდობაში დაწერილი ლექსების უმრავლესობა (ეს ჩემი წარმოსახვა უფრო) სავარაუდოდ დაწვა, დახია, გადაგადო, ან დიდი ხნით გამოკეთა საწერი მაგიდის უჯრაში.

მას არ ჰყოლია ფრანც კაფუას დარად მაქს ბროდი, რათა დაეგალებინა, ჩემი საკუთრილისთანვე დაწვი ჩემი წანერებით. მისი ძვირფას მეულლე, მანანა ლარიბაშვილი, რომლის ლიტერატურულ გემოვნებასაც იგი უყოფმანოდ ენდობოდა, თავისი სურვილის მიუხედავად, ყველა ხელანერის შენარჩუნებას ვერ შეძლებდა, სკეპტიკოსით თავის გაუსაძლის მარტობაში თავად უხმოდ ირჯებოდა. მას შეეძლო, რაინერ მარია რილექს მალტე ლაურიდს ბრიგეს სიტყვები გაემორებინა:

„მე ვსწავლობ ხედავას. არ ვიცი, რა არის იმის მიზანი, რომ ყველაფერი უფრო ღრმად იჭრება, ჩემი და იმ ადგილას ალარ ჩერდება, სადაც ადრე წყდებოდა ხოლმე. რაღაც შინგარი სამყარო აღმოვაჩინებ, რომლის შესახებ არაფერი ვიცოდი წინათ“.

და ის „ფოთოლცვენაში“ წერს:

„არაფერია, ალბათ ჩემი წუხილია, დაეძებს ყალიბს, არაფერია, უფურცლებო სათავისეკენ ბრუნდება წყალი“

მაგრამ რა არის პოეზია? რა არის შთაგონება?

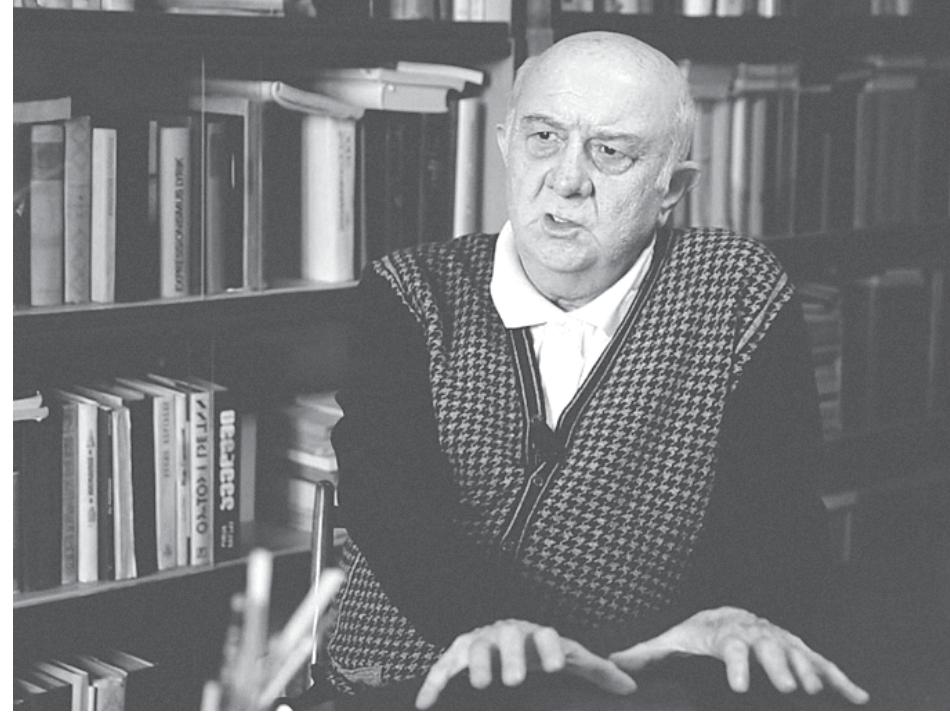
„ხმობა? მისნობა? უეცარი გაღვიძება უამთენინარეს? მწერას რიყმე? დაკარგული სახელები? კინ ხართ? კინ არის?“

და როცა შთაგონების იგავთმიუწვდომელი „გზიდან“ „გარეთ“ გამოიხედა... სიტყვამ თავისითავის მოიძინა შესამოსელი:

„ვცვლი მოკიაფე სახელებზე დღის მოთმინებას და ფსკერისაკენ დავეხრები დანისლულ ბივრილს.“

ჩემეული ვერსიით, „მოკიაფე სახელები“... ეს ის პოეტისა, რომელთა გზა იმთვითვე უარყო, ზურგი შეაქცია... თუ გალაკტიონი ამბობს:

„პოეზია უპირველეს ყოვლისა“... დავით წერედიანი ნამდვილი პოეტის

ჟაკლინ სირაძე

ანგელოზის უხმო გოდება

გზის არჩევას ასე დაფურული ტექსტით გვაუწყებს:

„მე სიხარული არ მჭირდება, ხელის-გულზე მარჯვინი მიდევს“.

როცა პოეტი წერს, მე სიხარული არ მჭირდება, ამით უარს აცხადებს, მიწიერი სამყაროს ხმას, მის რიტმიკას ნაბიჯ-ნაბიჯ მისდომს. რაც სჭირდება მას ეს გარეგნული მხიარულების სამოსი, როცა ხელის-გულზე მარჯვინი აქვს განთავსებული, რისი მეტვებითაც წამის მეთაურდები მოელი კაცობრიობის მეხსიერება შეიცნო და განჭრითა. მარჯვინი — მსოფლიო ხის ფესვებს, მის ლერძს განასახიერებს და პოეტის უკვდევებაში შესვლაზე მიგვანიშნებს.

ის ხომ ასე ხშირად მოიხმობს ძვირფას ქვებს, რადგან მათში შემონაბულია ერთდროულად სიცოცხლე და სიკვდილი, ძველი, გარდასული დედამინის ხმოვანება, რომელიც მისი ქერქის დიდი სილრმიდან გამოიხმო, და რომელშიც მოხდა სამყაროს მოუხელთებელი დროის „აღწერა“. და ეს ისე, როგორც უამთააღმენერები ინახავენ ჩვენ ისტორიას, ოღონდ ამჟამად მისი საგანი მშვენიერება.

ენა — უძირო და ამოუხავავი ჭა

პოეტი, რომელიც ენიდან ამოდის, მისი იდუმატებით მოცულ, უძირო და ამოუხავაში მყოფობს. ენის „ჭაში“ მყოფობა საშიშია — ეს იგივეა, ლმერთიში მყოფობდე. რადგან მასშია აღმეტებილი სიცოცხლისა და სიკვდილის ყველა საიდულო, ენაში მყოფობს სული, რომელიც გრამატიკის ენით თავისითავზე მიგვანიშნებს. ამიტომაც წერს პოეტი: „სინტაქსი სულის უნარია.“

მასში, როგორც ლეთისმეტყველება გვაუწყებს, ღმერთითა ჩამარხული, რომელიც უნდა ალადგინო. ამიტომაც ითვლება პოეტის შემოქმედება ურთულესზე ურთულეს საქმედ, და რაზედაც არ უნდა წერდეს ჭაშმარიტი პოეტი, მისი სული მუდაშამის ადამიანის გონებისათვის ჩაუნაწილობა, არა უნდა გონების აღწერა. მას შეეძლო გვიჩვის უნდა და მხოლოდ პირი, ის მედიუმი, რომელიც ღმერთის სიტყვებს ბრძანდ იმეორებს.

და მიუხედავად იმისა, რომ სავარაუდოდ, მას კარგად ჰქონდა გაცნობიერებულია და მაგრამ მათგან თითზე ჩამოსათვლებია ისინი, რომელიც მასშია აღმეტებილი სიცოცხლისა და სიკვდილის ყველა საიდულო, ენაში მყოფობს სული, რომელიც გრამატიკის ენით თავისითავზე მიგვანიშნებს. ამიტომაც წერს პოეტი: „სინტაქსი სულის უნარია.“

და მიუხედავად იმისა, რომ სავარაუდოდ მას კარგად ჰქონდა გაცნობიერებულია და მაგრამ მათგან თითზე ჩამოსათვლებია ისინი, რომელიც მასშია აღმეტებილი სიცოცხლისა და სიკვდილის ყველა საიდულო, ენაში მყოფობს სული, რომელიც გრამატიკის ენით თავისითავზე მიგვანიშნებს. ამიტომაც წერს პოეტი: „სინტაქსი სულის უნარია.“

და მიუხედავად იმისა, რომ სავარაუდოდ მას კარგად ჰქონდა გაცნობიერებულია და მაგრამ მათგან თითზე ჩამოსათვლებია ისინი, რომელიც მასშია აღმეტებილი სიცოცხლისა და სიკვდილის ყველა საიდულო, ენაში მყოფობს სული, რომელიც გრამატიკის ენით თავისითავზე მიგვანიშნებს. ამიტომაც წერს პოეტი: „სინტაქსი სულის უნარია.“

და მიუხედავად იმისა, რომ სავარაუდოდ მას კარგად ჰქონდა გაცნობიერებულია და მაგრამ მათგან თითზე ჩამოსათვლებია ისინი, რომელიც მასშია აღმეტებილი სიცოცხლისა და სიკვდილის ყველა საიდულო, ენაში მყოფობს სული, რომელიც გრამატიკის ენით თავისითავზე მიგვანიშნებს. ამიტომაც წერს პოეტი: „სინტაქსი სულის უნარია.“

და მიუხედავად იმისა, რომ სავარაუდოდ მას კარგად ჰქონდა გაცნობიერებულია და მაგრამ მათგან თითზე ჩამოსათვლებია ისინი, რომელიც მასშია აღმეტებილი სიცოცხლისა და სიკვდილის ყველა საიდულო, ენაში მყოფობს სული, რომელიც გრამატიკის ენით თავისითავზე მიგვანიშნებს. ამიტომაც წერს პოეტი: „სინტაქსი სულის უნარია.“

და მიუხედავად იმისა, რომ სავარაუდოდ მას კარგად ჰქონდა გაცნობიერებულია და მაგრამ მათგან თითზე ჩამოსათვლებია ისინი, რომელიც მასშია აღმეტებილი სიცოცხლისა და სიკვდილის ყველა საიდულო, ენაში მყოფობს სული, რომელიც გრამატიკის ენით თავისითავზე მიგვანიშნებს. ამიტომაც წერს პოეტი: „სინტაქსი სულის უნარია.“

და მიუხედავად იმისა, რომ სავარაუდოდ მას კარგად ჰქონდა გაცნობიერებულია და მაგრამ მათგან თითზე ჩამოსათვლებია ისინი, რომელიც მასშია აღმეტებილი სიცოცხლისა და სიკვდილის ყველა საიდულო, ენაში მყოფობს სული, რომელიც გრამატიკის ენით თავისითავზე მიგვანიშნებს. ამიტომაც წერს პოეტი: „სინტაქსი სულის უნარია.“

და მიუხედავად იმისა, რომ სავარაუდოდ მას კარგად ჰქონდა გაცნობიერებულია და მაგრამ მათგან თითზე ჩამოსათვლებია ისინი, რომელიც მასშია აღმეტებილი სიცოცხლისა და სიკვდილის ყველა საიდულო, ენაში მყოფო

„ჩემი სიძლერა ქვითინი იყო“...

დაგით ნერედიანი ამ დაფარული ტექსტით გვაუწყებს, რომ ნანარმოები ყოველთვის გაბმული ქვითინია, სასონარკვეთის ხმაა, გოდებაა, კივილია და ნერს:

„საიდან ისმის, კაცი ჩაღმა ჩაექანოს,
იმგვარი ხმაა,
„ა-ა“ და ბეტი არაფერი, განნირული,
გაბმული „ა-ა“.

ამით ისიც იგულისხმება და ითქმის, რასაც ყოველი შემოქმედი აღიარებს: „ცხოვრების მსხვერპლად გაღება“ (რილეკ)- ლექსი „ფოთოლცვენა“, თუმც პოეტი საუბრობს შემოქმედებაზე, მაგრამ, მასში ბევრად უფრო მეტია დაფარული, ის საშიში საიდუმლო, რომელიც აკრძალული აქვს განდობილს, ვინმეს გაუმხილოს. განდობილი „ფოთოლცვენაში“ და სხვა მის ლექსებში მწირია, ეს თავად პოეტია — დავით წერებდანი.

ჩვენ ალბათ ყურადღებუნდა ვიღოთ სტეფან მალარმეს გაფრთხილება, როცა ამ ლექსს ვკითხულობთ: „საჭიროა არა საგნების ასახვა, არამედ მის მიერ მოხდენილი ეფექტისა“. ხელოვანის, პოეტის იქით ყოველთვის მოიაზრება მწირი, ვინც „აკეცა ცა მზის საათი“, ანუ დრო მოათვინიერა, ნამი საუკუნედ აქცია. ვინც „ოქტომბერი ჩატეხა სხივში“ — დრო ნაყოფის მოგროვებისა, შემოქმედებითი დრო მზის სხივში მოამწყვდია, ანუ დვთაებრივი სინათლით განხანა. აյს სამ საძყაროზე მიშანა იშნებლად ჩნდება სამი სარკე — ქვესკუნები, ზეცა და მინა. და როცა უკვე უმძიმესი გზა დაიძლია, პოეტი წერს:

„მნირმა ქვის კიბე ჩაიარა,
ჩრდილებს დახრის,
აგროვებს ყვითელს“.

აქ ის, ისევ და ისევ ხელოვნების საგანზე გვესაუბრება, რადგან პოეტი საგანთა ჭეშმარიტ არსს კი არ გაგვიმუშავავნებს, არამედ მის მხოლოდ და მხოლოდ ჩრდილს, ანარეკლს გამოსახავს, მხოლოდ მას „დახრის“, როთაც პლატონს ეხმანიანება. საზოგადოდ, დავით წერედიანი ფრანგი მხატვრის სეზარის დარად გაურბის, მკვეთრი კონტურები შემოხაზოს, ამიტომაც მის მიერ დახატულ სურათები ღივლივებს. ის საუბრობს „სამყაროს შიდა სივრცეში“ მყოფ იმ საგნებზე, რომელშიც სიკვდილი და სიცოცხლე ერთად მყოფობს და აქ სიზმარ-ცხადის ზღვარზე მყოფი საგნები შესაძლოა, მხოლოდ ასე გადმოიცეს. ეს ყველაზე მეტად თვალსაჩინოა ლექსის იმ ნანილში, როცა პოეტს შემოქმედი სულები ეცხადება ჩიტების სახით, რომლებიც თითქმის ევედრებიან მას, თავისი სულლი გაიღოს, სათქმელი გამოხატოს, მაგრამ პოეტი ისევ და ისევ ირყევა და ყოყუმანობას:

„ჩიტო, რად გინდა ჩემი სული,
ყველა ჩქამზე
ხმას იცვლის, ჩიტო,
„ა-ა“ და მეტი არაფერი, როგორ გინდა
ნისა არჭინდა ზოთა „

და ბოლოს, ქრება შემოქმედების დრო, მის იქით კი ილანდება მარადიული სამყაროს ხილვა.

„ირლვევა ლამბი,
ძილ-ღვიძილის შრიალია,
სიზმარს არა ჰეგავს.
სანთლებით ხელში —
გესმის? — თეთრი
მოხუცები მიდიან წყებად,
გესმის ფეხის ხმა?
გამჭვირვალე ტალანებში
სიწმინდე თვა უა “

თომას მანი წერდა: „რელიგია, ეს არის მონიცეპა და თაყვანისცემა, გულმხურ-ვალე თავმოღრეკა, უპირველესად, იმ საიდუმლოს წინაშე, რასაც წარმოადგენს საზოგადოდ ადამიანი.“ დავით წერედიანი ღრმად რელიგიური ადამიანი იყო, არაეკლესიური, მაგრამ, აი, ეს თომას მანისეული „პიეტიზმი“ გააჩნდა. თანამედროვე პოეტებმა თითქოსდა წაგვართვეს პოეზიის მშვენიერი სამეფო (რასაკირველია, არა ყველამ); ეპოქის ხმის მოსმენით, მისი მიყოლით დათავსებივი საწყისი დაამცვერეს, რის შედეგადაც პოეზიის სული

არათუ მიინავლა, არამედ დამახინჯდა და
უსაბური შეიქნა. დავით წერედიანმა კ
თავისი პოეზიით დაგვიბრუნა ეს მშვენი
ერი სამეფო, რომელიც თავისი საიდუმლო
ნიშნებით მუდამ მიგვიძლვებოდა ლეთაუ
ბრივის ღრმად დაფარული სიბრძნისაკე

ხომ ძალიან საინტერესოა, თუ რატო არ იწერებოდა ინტენსიურად წერილებები ერთხმად აღიარებულ პოეტზე და მთარგმნელზე — დავით წერედიანზე.

რადგან ნამდგვილი შემოქმედი ჩვენში
აღძრავს ღრმად მისტიკურ განცდას, მოხ
იწებას, რიდს, თრთოლვას და შიშს — რად
გან შემოქმედისთვის, მისი მღვიძარე სუ
ლისთვის სამყარო ტანჯვის წყაროა, გა
უსაძლის, ენით უთქმელი ტკივილის მი
ზეზი. ფრანგი მხატვარი დეგა ერთგან ან
ბობს, რომ ხელოვანი ისევე ქმნის თავისი ნა
ნარმოებებს, როგორც ბოროტმოქმედ
დაუნდობლად, შეპლილობის ზღვარზე მყ
ოფი კლავს თავის მსხვერპლს, თავისი გა
უსაძლის ტანჯვის მიზეზს.

ასე უბრუნებს მათ სიცოცხლის სუნთქვას
მარამ პოტია გაზაოხოლის ამის შო

„მაგრამ სუფთად ვერ იღებს მოტივს“
და მისი ნიშნადაც (ცხადია ეს ჩემი სუბდის ექტური ხედვა), რომ პოეტის შთავონება, გაზაფხულის გაღვიძებული, მაცოცხლებელი ძალა, მისი თავწყარო, პოეტის სულში ვეღარ აუღერდება. ლექსში ისე მეორდება ფრაზა, რომელიც ამ განმეორებისას სინანულის თრთოლვას უფრო ზეა ანეულდა შეგვაგრძნობინებს. „მაგრამ სუფთად ვერ იღებს მოტივს“. ისე, როგორ ეს შოპენის მუსიკაშია, ოღონდ თუ შოპენის მუდმივ თავისი მოქვითინებ სულის, ლრმაზინის ინტიმურ მე-ს თავგადასავალს გვამბობს დავით წერედიანი, ჩემი ფიქრით, თავის სულის ნიაღ შობილი, სამყაროს ღრმაზადაფარულ — აპოკალიფსურ სურათზე საუბრობს.

პოეტის ანდერპი

ჩემი აზრით, ლექსი „ლეშვგანი“ თოთქ
მის პოეტის ანდერძია. პოეტის საუფლე
ზეცაა. აქედან, სილავავარდეში გამავალ
სამერცხლურიდან, ფართოდ გახელილ
თვალიდან, პოეტის მღვიმარე სულიდა
მოწვევათავს ზეციური სილურჯე. პოეტი
ნეტარია, რადგან ყოველდღურობის სა
ზრუნავისაგან თავდასხილია. დღეები ის
რბის, რომ მის ერთადერთ დავალება
მოწყენა რჩება. ვალერიც ხომ ნერს: „სევ

და — აი, ჩემი ჭეშმარიტი ხელობა”。 დავით
წერედანი კი არ წერს, როგორც გალაკ-
ტიონი:

ის უფრო პოლ ვალერის მხგავსად, მონ-
ეკისას იგნორებს არა მარტო აშევეყნულ
საზრუნავს, არამედ თავის დოლ-უამიერ
ობაში ჩართულობასაც. ის წერს:

„მოწყენაჩემი დობილია საღამოს გზამ-
დე“.

და პოეტი იძდებად აღვსილია, იძდებად
სუნთქავს მხოლოდ და მხოლოდ პოეზიით,
რომ ის მისთვის თვეთქმარია. რადგან პოე-
ზია მისი სულის სრულყოფილების შესა-
მოსელია. ამიტომაც დავით წერედიანი ასე
თამამად, გამომწვევადაც კი წერს:

“...ვცელი
უკანასკნელ სინანულზე
ოქტომბრის დამდეგს,
მოღებულ სარკმელს,
ორიონის ვერცხლოვან დარანს”.

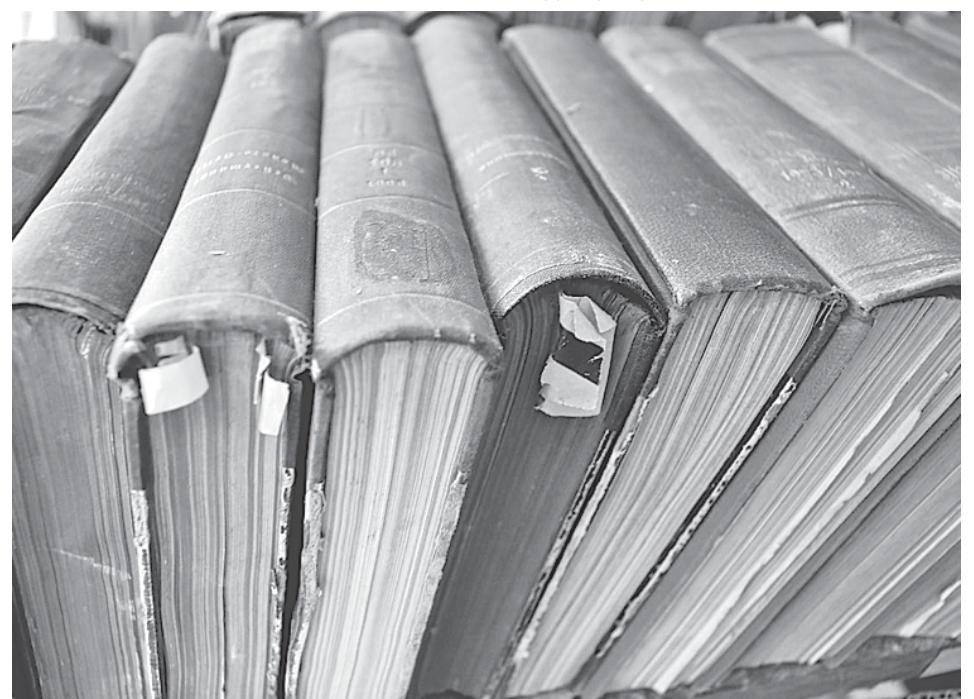
უგულისიყურო ნაკითხვითაც კი აშკარად თვალშისაცემია, მისთვის ასე არადამახასიათებელი კატეგორიული ტონი, მისთვის ასე უცხო, დაუფარავი გამოწვევა, რაც მე პირადად მაფიქრებინებს, რომ ის ამ ღია ტექსტით უფრო მეტად მაღავს, ვიდრე გვიმულავნებს თავის ნამდვილ სათქმელს. არადა, ერთი შეხედვით ყველაზე მნიშვნელოვან საგანზე გვესაუბრება, აღსარებას გვაბარებს, დიდ საიდუმლოს გვიმულავნებს — პოეტად ყოფნა ყველა მსახურებაზე აღმატებული მსახურებაა. და ის იმდენად ძვირფასია მისთვის, რომ უყოყმანოდ, მტკიცე გადაწყვეტილებით ცვლის ჯოჯოხეთში მისასვლელი გზისგან აცდების შესაძლებლობას, თავის შეცოდებათა ტვირთისგან თავდახსნას, „უკანასკნელ სინანულს“ ოქტომბრის დამდეგზე, იმ დროზე, როცა პოეტმა თავისი სულის ნაყოფი უნდა მოიხილოს და მოიწიოს. მაგრამ ტექსტი აშკარად ამბივალენტურია. ჩვენ თეოსოფთა ტექსტებიდან გამომდინარე ვიცით, რომ ნინასწარმეტყველები თავიანთ ძალას გამოქვაბულთა სიღრმეებიდან მოაპოვებდნენ (დარანი — კლდეში, ანუ მინისქვეშა შესასვლელს ნიმზავს). ამიტომ შეიძლება, ისიც კი ვთქვათ, რომ თავისთვად პოეტად ყოფნა „მარადიული ჭეშმარიტების მცველად“ ყოფნასაც ნიშნავს და „უკანასკნელი სინანულის“ გზის, ღვთისმსახურების ურთულესი გზის განვლასაც მოიცავს თავის თაგში. „ორიონის ვერცხლოვანი დარანი“ — მისი პოეზიის შუქით არის შთაგონებული და მისი ჭეშმარიტების მცველობის ამბავსაც გვაუწყებს.

პოლი-ექსპრეს
ცინას ცარხმატყველა

ნოვალისა კითხულობდა:
„ოდესადაც პოეტი და ქურუმი ერთი და
იგივე პიროვნება იყო, არ დადგა დრო,
რომ ისინი ისეკ შეირთონენ?!”

ჩემი აზრით, დავით წერეულიანმა, მნიორ-
მა, თავისი სრულყოფის გზა დაფარულად,
დუმილში გამოიარა. მაგრამ მან დაწერა
ლექსი „ათინათი“, რითაც აპოკალიფსური
ჟამის მაუწყებელი არა მარტო პოეზიის
ნიმუში შექმნა, არამედ ქურუმის საიდუმ-
ლო მისიაც აღასრულა, გვაუწყა გარდაუ-
ვალი ჟამის მოსვლა და მიგვანიშნა: კიდევ
ამ თრთვის თაობაზე ნიშნავთ:

ამ დღოის დაწყობულ ინიციატივაზე მიმდინარე გამოიყენეთ მის მიზანის სამართლის მიერ განვითარეთ და განვითაროთ მათ დამატებულ მნიშვნელობას!

შერვუდ ანდერსონი

სიკვდილი

კიბის ბოლოში მარჯვნივ თუ გაუხევე-
ვდით, პირდაპირ ექიმის კაბინეტის კარს
მიადგებოდით, მარცხნივ კი გზა ბძნელი დე-
რეფნისეკენ მიდიოდა, რომელიც ძევლი
სკამებით, სახერხი ჯოჯგინებით, პნეალე-
ბით, ცარიელი ყუთებით და სხვა ხარახუ-
რით იყო საგვე. ძველმანების ეს გროვა ქა-
ლაქ პარიზის ქსოვილების და აქსესუარე-
ბის კომპანიას ეკუთვნოდა. მაღალი დახ-
ლები და თაროები, რომლებიც დროთა გა-
ნმავლობაში გამოუსადეგარი ხდებოდა,
მაღაზიის გამყიდველებს კიბით აჰეთ აჰეთ
და გროვაზე ყრიდნენ.

ექიმი რიცის ოფიციალური დალიან დიდი ზომის იყო. ოთახის შუაგულში მრგვალმულიანი ღუმელი იდგა, რომლის ირგვლივ ნახერხის გროვა ეყარა. ნახერხი იატაკზე მილურსმული სქელი ფიცრებით იყო ყოველი მხრიდან შემოკავებული. კართან მდგარი უზარმაზარი მაგიდა ერთ დროს ჰეროინს ტანსაცმლის მაღაზიას ეკუთვნიდა, რომელსაც შეკვეთით დამზადებული ტანსაცმლის გამოსაფენად იყენებდნენ. მაგიდაზე წიგნები, ბოთლები და ქირურგიული იარაღები ეყარა. მაგიდის კიდეზე ვაშლები ელაგა, რომელსაც ექიმ რიცის მეგობარი, სანერგე მეურნეობის თანამშრომელი ჯონ სფერინიარდი ტოვებდა. კარსი გამოჩენისთვის ვაშლებს ჯიბიდან ამოაძრენდა ხოლმე.

შუახენის ასაკს მიღწეული ექმიტი რითი
მაღალი და ტლანტი კაცი იყო. ზედა ტუჩ-
ზე ყავისფერი ულვაში გაეზარდა და უკვე
შეჭადარავებულ წვერსაც ატარებდა. ექ-
იმზე მოხდენილ კაცს ვერ იტყოდით. მით
უფრო, როცა ასაკში შევიდა. ერთი პრობ-
ლემა სერიოზულად აწუხებდა, ხელ-ფეხი
სად წაელო, არ იცოდა.

ზაფხულის დღებში, როცა ექიმი უკვე
დიდი ხნის დაოჯახებული იყო და მისი
ერთადერთი ბიჭი ჯორჯი თორმეტი თუ
თოთხმეტი წლისა იქნებოდა, მის კაბინეტს
ზოგჯერ ელიზაბეტი უილარდი სტუმრობდა.
ეს მაღალი ქალი მხრებში მოხრილიყო
და ტანს უსიცოცხლოდ მიათრევდა. მისის
უილარდი ექიმის სანახავად ვითომდა ჯან-
მრთელობის გამო დადიოდა, მაგრამ ხშირ
შემთხვევაში მისი ვიზიტების ძირითადი
მიზანი მის ჯანმრთელობას ნაკლებად უკა-
ვშირდებოდა. ქალი და ექიმი უაინსბურგ-
ში გატარებულ ცხოვრებას იხსენებდნენ.

დიდ, ცარიელ კაბინეტში ქალა და მა-
მაკაცი ისხდნენ და ერთმანეთს უყურებდ-
ნენ. ისინი ერთმანეთს ძალაინ წააგავდნენ.
არა ფიზიკურად ან თვალის ფერით, ცხვი-
რის სიგრძით ან მათი ცხოვრებისეული
გარემოებებით, არამედ რაღაცით შინაგა-
ნად ჰგავდნენ ერთმანეთს. ორივეს ერთ-
ნაირად სწყუროდა რაღაცისგან დაცლა
ოთავების დანართობის მიუხედავთის; მა-

და ალაბათ გვერდიდას ძაყურებტლების მო-
გონებებშიც ერთმანეთის მსგავს შთაბეჭდ-
ილებებს დატოვებდნენ. მოგვაინებით, რო-
ცა ექიმი ასაკში შევიდა და ახალგაზრდა
ქალზე დაქორწინდა, ცოლს ხშირად უყვე-
ბოდა ავადმყოფ ქალთან გატარებულ დრ-
ოზე და მისთვის გაცილებით ბევრი რამის
თქმას ახერხებდა, ვიდრე ელიზაბეთთან
ურთიერთობისას. ასაკს მიღწეული ექიმი
თითქმის პოეტიკით იყო და მოვლენათა
შესახებ პოეტური აღმაფრენით საუბრობ-
და. „ჩემს ცხოვრებაში, რაღაც ეტაზზე, ჩე-
მთვის ლოცვა აუცილებელი გახდა. ამიტ-
ომ მე ღმერთები გამოვიგონე და მათზე
ვლოცულობდი, — თქვა მან, — ლოცვებს
სიტყვებით არ ვამბობდი, არც მუხლზე ჩი-
კვით. ჩემს სკამზე ვიჯექი, სრულიად მშვი-
დად. შუადღეს, როცა მეონ სთრითზე ჩამო-
ცხებოდა და სიჩუმე დაისადგურებდა, ან
ზამთარში, პირქში დღეები როცა დადგე-
ბოდა, ღმერთები ჩემს ოფისს სტუმრობდ-
ნენ და მეგონა, მათ შესახებ ჩემს გარდა

სხვამ არავინ იცოდა. შემდეგ აღმოვაჩინებ, რომ თურმე ამ ქალსაც, ელიზაბეტსაც სცოდნია. ისიც თურმე იმავე ღმერთებს ეთაყვენებოდა. ასე მგონია, ოფასში იმიტომ მძიმელია, რომ სჯეროდა, იქ ღმერთები და დახვედრონენ“. ასე თუ ისე, იგი მაინც ბედნიერი იყო, რომ მარტო არ რჩებოდა. ძელია ამ შეგრძნების სიტყვებით გადა-

მოცემა, თუმცა ვფიქრობ, რომ ასეთი რამ ქალის და მამაკაცის ცხოვრებაში ქვეყნის ნებისმიერ კუთხეში ხდება.

ზაფხულობით, როცა მოსალამოვდე-
ბოდა, ელიზაბეტი და ექიმი ოფისში ისხდ-
ნენ და თავიანთ და სხვების ცხოვრებაზე
ლაპარაკობდნენ. ზოგჯერ ექიმი ფილო-
სოფიურ ეპიგრამებს აცხობდა და კმაყ-
ოფილებით ხითხითებდა. დროდადრო,
რამდენიმე წუთით ჩამონალილი საჩუმის
შემდეგ, მოულოდნელად წარმოთქმული ან-
გადაკერით ნათქვამი სიტყვა მოსაუბრისა
ცხოვრებას საოცარ სინათლეს ფერდა, სუ-
რვილი ნატვრად გადაიქცეოდა, ნახევრად
ჩასკვდარი იცნება კი მოულოდნელად სი-
ცოცხლედ იფეთქებდა. ასეთს სიტყვებს,
ძირითადად, ქალის ბაგეები წარმოთქვამ-
დნენ და იმ მომენტში ქალი მამაკაცს არ
უყურებდა.

ექიმთან ყოველი ვიზიტის დროს სასა-
ტუმროს მეპატრონის ცოლი საუბრის
დროს თავს სულ უფრო და უფრო თავისუ-
ფლად გრძნობდა და მასთან გატარებუ-
ლი ერთი-ორი საათის შემდეგ ოფისიდან
კიბით მერი სთრითზე რომ გავიდოდა, უფე-
რულად გატარებული დღეების ფონზე გრ-
ძნობდა სიკოცხლით და ენერგიით რო-
გორ იყსბოდა. ასეთ დროს ქალი ქუჩაში
მისი ყმანვილქალობის მსგავსი მიხვრა-
მოხვრით მიაბიჯებდა. თუმცა, როგორც კა-
თავის სასტუმროს მიაშურებდა და ფან-
ჯარასთან მდგარ სკამზე დაჯდებოდა,
მწუხარი ჩამონვებოდა და სასადილო ოთ-
ახიდან მოახლე გოგოს მიერ ლანგრით
მიტანილი გაბშამი თევზზე გაციებული
რჩებოდა. ქალი ფიქრებით ყმანვილქალო-
ბის დროს უბრუნდებოდა. იხსენებდა მხ-
ურვალე ლტოლვას თავგადასავლებისად-
მი. ახსენდებოდა იმ მამაკაცთა მტლავები,
რომლებიც ეხვეოდნენ. მაშინ ეს ჯერ კიდევ
შესაძლებელი იყო. განსაკუთრებით დაა-
მახსოვრდა ერთი მამაკაცი, რომელიც ცე-
ოხას მისი საყვარელი იყო და ვნებიანო-
ბის დროს ქალს ერთი და იმავე სიტყვებს
ასჯერ მაინც შეძლილივით უყვიროდა
„ჩემო დვირფასო! ჩემო დვირფასო! ჩემო
ლამაზი!“ მისი აზრით, ეს სიტყვები გამოხ-
ატავდა იმას, რის მილნევასაც ცხოვრება-
ში ეტეტვიდა.

სასტუმროს მეპატრონის სწორული ცოლი ძველ უბადრუკ სასტუმროში, თავისი ოთახში იჯდა და ქვითინებდა. ხელები სახეზე აეფარებინა და სკამზე წინ დაუკან ირწეოდა. ყურებში მისი ერთადერთი მეგობრის, ექიმ რიფის სიტყვები ჩაესმოდა. „სიყვარული ქარსა ჰყავს, ბერე დამეში ხეების ქვეშ ბალას რომ აშრიალებს, — ამბობდა ექიმი, — ნუ ცდილობთ, სიყვარული, როგორც რალაც ცხადი, ისე ნარმოიდგინოთ ეს ცხოვრების ღვთიური შემთხვევითობაა თუ შეეცდებით მის მიმართ რეალისტი და თავდაჯერებული იყოთ, თანაც, იმავდროულად, ხეების ქვეშ ცხოვროთ, სადაც სამო დამის ნიავი უბერავს, მოულოდნებლად დაგიდგებათ იმედგაცრუების დღე და თქვენს კოცნისაგან დალბილებულ ააღებულ ტუჩებს გვერდით ჩავლილი დრო-გისგან ავარდნილი ქვიშიანი მტვერი დაედიბა.“

თორ კულტურული მასში იმ მიზანით და ასეთი დროს კაცის სევდა შემოანგებოდა. როცა გოგო გაიზარდა და სალამონით სახლი-დან მამაკაცებთან შესახვედრად გადიოდა, მაგა მსთაად დალაპარაკებას ცდილობდა, მაგრამ არაერთ გამოიყოიდა. სათქმელი ყოველთვის ავიწყდებოდა და დროს თავის საქმეებზე წუნულში ატარებდა.

სიყმანვილეში და მზევანანებითაც, როცა ფეხი ქალილში დაგდა, ელიზა

ბეთი ნამდვილით თავგადასავლების მაძიებელი იქცეოდა. თვრამეტი წლის რომ გახდა, ცხოვრების მორევში გადაუშვა და უბინოება დაკარგა, მაგრამ მიუხედავად იმისა, რომ ტომ უილარდზე დაქორწინებამდე ნახევარი დუჟინი საყვარელი ჰყავდა, მისი თავგადასავლები მხოლოდ სურვილით არასდროს ყოფილა ნაკარნახევი. ამ ქვეყნად, ყველა სხვა ქალის მსგავსად, მასაც უნდოდა, ნამდვილი შეყვარებული ჰყოლოდა. ბრმად, გატაცებით ყოველთვის რალაც დაფარულ სასწაულს ეძებდა. ტანის ნარნარი რხევით მამაკაცებთან ერთად ხეივანში სეირნობისას მაღალი ლამაზი გოგონას ხელი ყოველთვის სხვის ხელს ეძებდა. მასთან მოარმიყე მამაკაცების ბაგეებიდან ლუღლულით ნარმოთქმული სიტყვებიდან კი ცდილობდა, მისთვის საჭირო ჭეშმარიტება ეპოვნა.

ელიზაბეთა ტომ უილარდს, მამამისის სასატუმროს კლერკს ცოლად იმიტომ გაპყვა, რომ იგი იქვე, ხელის გრძვდენაზე იყო და ტომის დაქორწინების სურვილი ქალის გათხოვების გადაწყვეტილებას დაემთხვა. რაღაც დროის განმავლობაში, როგორც ახალგაზრდა ქალების უმრავლესობას, მასაც ეკინა, რომ ქორწინება მის ცხოვრებას ძირეულად შეცვლიდა. ტომთან ქორწინებასთან დაკავშირებით მის გონებაში დარჩენილი ეჭვები ქალმა თავიდან მოიცილა. იმ დროს მამამისი სიკვდილის პირას იყო, ქალი კი თავის მხრივ საგონებელში იყო ჩავარდნილი იმ საქმის უაზრო შედეგით, რომელშიც იგი სულ ცოტა ხნის წინ აღმოჩნდა ჩათრუელი. უანისბურგში მცხოვრები მისი თანატოლი გოგოები თხოვდებოდნენ იმ მამაკაცებზე, რომელთაც ელიზაბეთი მთელი ცხოვრება იცნობდა — ქსოვილებისა და აქსესუარების მაღაზიების კლერკებზე, ფერმერებზე. საღამოობით ისინი თავიანთ ქმრებთან ერთად მერის სთრითზე დასკირნობდნენ და როცა ელიზაბეთს გვერდით ჩაუვლიდნენ, ბედნიერად ილიმოდნენ. ელიზაბეთმა დაინწყო იმაზე ფიქრი, რომ ქორწინების ფაქტი, შესაძლოა, რაღაც ფარულ აზრს შეიცავდა. ახალგაზრდა ცოლები, რომლებსაც იგი ესაუბრებოდა, ნაზად და დამორცხვებით აცხადებდნენ: „სულ სხვაა, როცა შენისაკუთარი მამაკაცი გყავს.“

ქორნინების ნინა საღამოს საგონებელში ჩავარდნილი გოგო მამას დაელაპარაკა. მოგვაინებით ცდილობდა, გაერკვია, რამდენად იმიქმედა ავადმყოფ კაცთან გატარებულმა სასათებმა მისი გათხოვების გადაწყვეტილებაზე. მამა ლაპარაკობდა თავის ცხოვრებაზე და ურჩევდა, არ გაემორებინა ის შეცდომები, რაც თვითონ დაუშვა. მან ტომ უილარდი აუგად მოიხსენია, რის გამოც ელიზაბეთი კლერკის მხარეს დადგა. ავადმყოფი აღლებული იყო და სანოლიდან წამოდგომას ცდილობდა. როცა ქალიშვილმა ამის უფლება არ მისცა, ჩივილი დაიწყო. „არასდროს მანებებდნენ თავს, — წუხდა ის, — ბევრს ვმუშაობდი, მაგრამ სასტუმრო მაინც წამგებიანი იყო. ახლაც კი ბანკის ვალი მაქვას. შეს თვითონ ნახავ, როცა ამ ქვეყნიდან წავალ.“ სეროზულობისგან მოხუცს ხმა უფრო დაეკაბა. წამოდგომა არ შეეძლო, ხელი გაიშვირა და ქალიშვილის თავი მის თავთან ახლოს მიიტანა. „გამოსავალი არ-სებობს, — ჩურჩულით თქვა მან, — არ გაჟყვე ცოლად ტომ უილარდს ან სხვა ვინმეს აქ, უაინსბურგში. ჩემს ჩემოდანში, პატარა ყუთში რვაასი დოლარია. აიღე და წადი აქედან, — მოხუცს ხმაში კიდევ უზრო უკამაყოფილო ტონი შეეპარა, — დამპირდი, — მტკიცე ხმით წარმოთქვა, — თუ ვერ დამპირდები, რომ ტომს ცოლად არ გაყვები, მათინ სიტყვა მომეცი, რომ ფულის შესახებ მას არასოდეს არაფერს ეტყვი. ფული ჩემია და შენ გაძლევ. იმის უფლებაც მაქვას, შენგან მოვითხოვო, ასე მოიქცე. ფული სადმე გადამალე. ეს კომპენსაცია იმისათვის, რომ კარგი მამობა ვერ გაგინიე. ოდესმე, ამ ფულმა შეიძლება, ცხოვრებაში კარი ფართოდ გაგიღოს. მე კავთბა, გათხოვ, დამპირდი.“

განყენებულად საუბრობდა, ქმრის სახელს
არ ახსენებდა და როცა რაღაცის დაზუ-
სტება უნდოდა, მავანი და მავანით მოიხს-
ენიებდა. „მოკლედ, შემდეგ დავქორნინდი,
მაგრამ არაფერი კარგი ამას არ მოჰყო-
ლია, — სინანულით წარმოთქვა მან, —
როგორც კი ეს ამბავი მოხდა, შიშმა შემი-
პყრო. ალბათ, იმიტომ, რომ ადრე ზედ-
მეტად ბევრი რამ ვიცოდი, შემდეგ კი,
ქორნინების პირველ ლამეს, ზედმეტად
ბევრი რამ გავარკვიე. არ მახსოვეს. რა სუ-
ლელი ვიყავი. როცა მამაშ ფული მომცა
და ცდილობდა, ჩემთვის ქორნინება გადა-
ეთქმევინებინა, არ დაცუჯერე. იმაზე ვფი-
ქრობდი, რასაც ქორნინებაზე გათხოვილი
გოგოები ლაპარაკობდნენ და მეც გათხ-
ოვება მომინდა. ტომი არაფერში მჭირდე-
ბოდა, უბრალოდ გათხოვება მინდოდა.
მამას რომ ჩაეძინებოდა, ფანჯრიდან თავს
გავყოფდი და ჩემ ცხოვრებაზე დავფი-
ქრდებოდა. არ მინდოდა, ცუდი ქალის სახ-
ელი მქონოდა. ქალაქში ჩემ შესახებ ათას-
ნაირი ჭორი დადიოდა. ის კი არა და, უკვე
მეშინოდა კიდეც, ტომს არ გადაეფიქრა.“

ქალს მღელვარებისგან ხმა აუკანებალ-
და. ექმი რიცი, რომელსაც ვერ გაეგო, რა
ხდებოდა, ქალი ნელ-ნელა უყვარდებოდა.
მას უცწნაური ილუზია დაეუფლა. ერვენე-
ბოდა, რომ საუბრის დროს ქალის სხეული
შეიცვალა, გახალგაზრდავდა, ნელში გა-
იმართა, უფრო ძლიერი გახდა. როცა ეს
ილუზია თავიდან ვერ მოიშორა, საუბარი
პროფესიულ კალაპოტში გადაიყვანა —
„ასეთი საუბარი სასარგებლო, როგორც
მისი სხეულისთვის, ასევე მისი სულისთვის“
— თავისთვის წაიჩირჩულა.

ქალმა გაიხსენა შემთხვევა, რომელიც ერთ საძამოს, მისი ქორწინებიდან რამდენიმე თვის შემდეგ, მოხდა. ქალის ხმას სიმტკიცე მიეცა: „გვიან სალამოს ეტლით სასეირნოდ მარტო გავემგზავრე, ეტლში პატარა ნაცრისფერი ჰონი შევაძი, რომელიც მოიერის საჯიშინიბოში მყავდა. ტომი სასტუმროში ოთახებს ღებავდა და შპალერს აკრავდა. მას ფული სჭირდებოდა, მე კი ჯერ კიდევ ვყოყმანობდი, მომეცა თუ არა მისთვის მამარტემის დატოვებული რვაასი დოლარი. ვერ გადატენვიტა, როგორ მოვქცეულიყავი. ჩემი ქმარი დიდად არ მოწონდა. მას იმ დროს ხელები და სახე მუდამ სალებავით ჰქონდა მოთხუპნული და სალებავის სუნით ყარდა. ტომი ცდილობდა, ძველი სასტუმრო შეეკეთებინა, განეახლებინა და გაელამაზებინა.“

აღლევებული ქალი სკამზე გასწორდა. სწრაფი ქალური უესტებით ყვებოდა, ზაფხულის ერთ დღეს ეტლით სასეირნოდ მარტო როგორ გაემგზავრა. „ცა მოიქუფრა, ქარბუქი ახლოვდებოდა. შავი ღრუბლების გამო ხეები და ბალახი ისეთი ლაჟდაქა მწვანე იყო, რომ თვალები ამტკიცდა. ტრუნიონ პაიკამდე ერთი მილი ან ცოტა მეტი გავიარე და სოფლის შარაგზაზე გადავედა. პატარა ცხენი აღმართ-დაღმართზე მარდად მიხტოდა. მოუთმენლობა დამეუფლა. ფიქრები მომექალა და ვცდილობდი, თავიდან მომეშორებინა. ცხენს მათრახით ცემა დავუწყყა. შავი ღრუბლები ქვემოთ დაეჭვნენ და გაწვიმდა. მინდოდა, საშინელი სისწრაფით მექროლა და მექროლა შეუჩერებლივ. მინდოდა, თავი დამეხსნა ქალაქისგან, ტანსაცმლისგან, ქორწინებისგან, სხეულისგან, ყველაფრისგან. ცხენს სიქა გავაძრე, ვაიძულებდი, არ შეჩერებულიყო და როცა მეტი ალარ შეექლო, ეტლიდან გადმოვხტი და ლამის ნცვლიალი.

ში ფეხით გავრბოდი იქამდე, სანაა არ დავ-
ეცი და ფერდი არ ვიტკინე. მინდოდა, ყვე-
ლაფერს გავქცეოდი და ამავე დროს რაღა-
ცისკენ მივიღებოდი. გესმის, ძვირფასო! —
ელიზაბეთი სკამიდან წამოხტა და ოფ-
ისში სიარულს მოჰყვა. ექიმ რიცს ეჩვენე-
ბოდა, რომ ასეთი სიარული ადრე არასდ-
როს ენახა. მთელი მისი სხეული ნარჩარი
რხევა და რიტმი იყო, რომელიც ექიმზე
დამათრობლად მოქმედებდა. როდესაც
ქალი ექიმს მიუახლოვდა და მის გვერდით
იატაკზე ჩაჩრიეს, კაცმა მკლავები მოხვია
და ვნებიანად დაუწყო კოცნა. „უკანა გზა-
ზე განუწყვეტლივ გტირობი,“ — თქვა მან
და შეეცადა, მისი ახირებული გასეირნებ-
ის ამშავი ბოლომდე მოეყვანა, მაგრამ ექი-
მი აღარ უსმენდა. „ჩემო ძვირფასო! ჩემ
ძვირფასო! ჩემო მშენიერო!“ — ღუღ-
ღუღებდა ის და ეგონა, რომ მკლავებში
ორმოცდაერთი წლის ღინებმიხდილი ქალი
კი არა, მშვენიერი უბინო გოგონა ჰყავდა
მომწყველი, რომელიც რაღაც სასწაუ-
ლით სნეული ქალის სხეულის გარსიდან
წაუშავდა.

თავიდან იშვა.
ქალი, რომელსაც ექიმი რიფი ასე ვნებიანად ეალერსებოდა, ექიმს მის გარდაცვალებამდე აღარც უნახავს. ზაფხულის იმ დღეს, ექიმის ოფისში, როცა მათ ცოტა დააკლდათ, რომ საყვარლები გამხდარიყვნენ, ერთმა უბრალო და უაზრო შემთხვევამ ამ სასიყვარულო თავები დასავა-ალს წერტილი დაუსვა. როცა კაცი და ქა-

სხეულძა ქალძა ცხოვრების ბოლო თვები სიკვდილის მოუთმენელ მოლოდინში გაატარა. სიკვდილის გზაზე იდგა, სიკვდილს ესწრაფვოდა და ელოდებოდა. სიკვდილი ადამიანური სახით წარმოედგინა, რომელიც ხან მთებზე მორბენალი შავთმიანი ძლიერი ჭაბუკი იყო და ხანაც ათას ვაკებაგამოვლილი მშვიდი პირქუში მამაკაცი. ქალმა ხელი საბნის ქვემოთან გამოაცურა, ეგონა, რომ სიკვდილმაც, ვითარცა ცოცხალმა არსებამ, მას ხელი გაუწოდა. „მოითმინე, საყვარელო, — წაიჩურჩულა ქალმა, — დარჩი ისევ ახალგაზრდა და მშვინიარი.“

ଓଦ ସାଲାମୋର୍, ରନ୍ଦୁକା ସିକ୍ଷିତଫିଲମ୍ବ କ୍ଲାସ
ତପାଲ୍ପରେବି ହାତ୍କେଦା ଏବଂ ଏକ ଅପାଳା, ରନ୍ଦ ଜୀବ-
ରଜୀସଟିତଗୁଣୀ ଗାନ୍ଧାରାମାଲ୍‌ଲୁଣ ରଙ୍ଗାଶି ଘରାନା-
ରିଲ୍ ଶେଖାଶେଖ ଉତ୍କାଶ, କ୍ଲାସ ଲାଗିବିନ୍ଦାକି
ହାମନ୍ଦର୍ବା ଏବଂ ଯାତ୍ରାକ୍ଷତ୍ର ବେଳେବିତ ସିକ୍ଷିତଫିଲମ୍ବ
ମଧ୍ୟରେବାର୍ଥଦା, ମିଳିତଗୁଣୀ ସିତ୍ରକ୍ଷେଳିଲେ
କାଇଦ୍ଵେ ହରିତା ସାତାତି ହିର୍ମୁଖ୍ୟବିନ୍ଦା. „ଦାଇତ୍ତାଫଲେ,
ଦେଖିରଜାବାର୍! ଦୋଷିଟି! ଦୋଷିଟି! ଦୋଷିଟି!“ — ନେବେର୍ଜୀ-
ଦମଦା ଇଗ୍ନ ଏବଂ ମତ୍ତେରୁ ଦାଲିତ ଫୁଲିଲନ୍ଦାଦା,
ମୁଲାଙ୍ଗେବିନ୍ଦାନ ଦାଶବ୍ଲକ୍ରମମଦା ସାତିରଜନ,

ରୀମେଲିଓ ଆସେ ଲୋଗେ ଉସୁର୍ବୀଲ୍ଲେଖନ୍ଦା.
ଏଲୋଠାକ୍ଷେତ୍ର ମାର୍ଗିଲି ତଙ୍ଗେଥି ଗାରଫାଳିବ୍ୟା-
ଳା. ମି ନେଇସ ମିଳି ବାଜୁମିଶ୍ଵିଲି ଝାମରଜୀ ତପ-
ରାମେତ୍ରି ନ୍ତଳି ଗାହଦା. ଯମାନ୍ତିଲମା ଦେଇଲି
ସିଂହାଶିଳି ତାତ୍ପରୀତାନ୍ତ ନେଇସିରାଦ ବୈର୍ଚିତ ଗାବାତ-
ନୋକୀରା. ଅମିଲାପାତା ଲାଲାତ ଫରନ ପ୍ରମ ସା-
ତ୍ତିରନ. ଏରତୀ ତପି ଗାନନ୍ଦାଵିଲନଦାଶି ଦିକ୍ଷିଲ୍ଲ-
ଗିନ୍ଦା ମିଜାକ୍ଷୁଲ ଗାଜିତର୍ଯ୍ୟବ୍ୟୁଲ, ଉମନଦରା,
ଦାମୁନ୍ଦଜେବ୍ୟୁଲ ଦେଇଲା ଉୟୁର୍ଜେବ୍ୟାଦା, ଶେମଦେଇ
କି, ଏରତ ଧର୍ମେସ, ଦିକ୍ଷି ଦେରେତାନ୍ତମି କ୍ଷେମିମା
ଗାବାର୍ଜରା ଏବଂ ରାମଦେଖିମେ ସିତ୍ପ୍ରମା ଉତ୍ତରା.

ბიჭი თავის ოთახში შევიდა და კარი
მიიხურა. მუცლის არეში უცნაურ სიცარ-
იელეს გრძნობდა. რამდენიმე წუთის გან-
მავლობაში იჯდა და იატაქს მისტერებო-
და. შემდეგ უცბად ჩამოხტა და ქუჩაში გა-
ვარდა. საფურის ბაქანს გაუყვა, დასახ-
ლებულ უბრძებში იხეტიალა, საშუალო სკ-
ოლის შენობას ჩაურა. მთლიანად თავის
საქმეებზე ფიქრობდა. დედის სიკედილის
ფაქტი ჯერ კიდევ ვერ გაეაზრებინა და
სინამდვილეში ცოტა გაბრაზებულიც კი
იყო, რომ დედამისი სწორედ იმ დღეს მოკვ-
და. ცოტა ხნის წინ ქალაქის ბანკირის ქალ-
იშვილისგან, ჰელენ უაითისაგან, საბასუხო
ბარათი მიიღო. „ამ ღამეს შემეძლო, წავ-
სულიყავი და მენახა. ახლა კი უნდა გადა-
იდოს.“ — ფიქრობდა განანეკუნძული.

ელიზაბეთი პარასკევას შუაღლეს, სამ საათზე, გარდაიცვალა. დილიდან ციოდდა და წვიმდა, მაგრამ შუაღლეს მზე გამოვიდა. სიკედილამდე ექვსი დღის განმავლობაში ქალი დამბლადაცემული იწვა, ვერ მეტყველებდა და ვერც მოძრაობდა, მხოლოდ მისი ტვინი და თვალები ცოცხლობდნენ. ამ ექვსი დღიდან სამი დღე იმრბოდა, თავის ბიჭზე ფიქრობდა, ცდილობდა, მისი მომავლის შესახებ რაღაც ეტკვა და მისი თვალები ისეთი მუდარით იყო აღსავსე, რომ ვინც კა იმ დღეებში ნახა, მომაჯვადვი ქალის სახე დიდხანს დაამახსოვრდა. ტომ უილარდმაც კი, რომელიც ცოლზე მუდამ განაწყენებული იყო, წყენა დაივიდა. კაცის თვალებიდან წამსკდარი ცრუებლები მის ულვაშებძი გაჩერდა. დიდი ხანია, ტომი გაჭალარავებულ ულვაშებს იღებავდა. საღებავში ზეთი ერთი, ამიტომ, როცა ულვაშებზე დარჩენილ ცრემლებს ხელით იწმენდდა, ჰაერში თხელი ნისლის მსგავსი ორთქლი დგებოდა. მწესარების ქამს ტომი ქარბუში ქუჩაში დარჩენილი პატარა უმწიო ლავას, წაავათა.

დედის გარდაცვალების დღეს ჯორჯი
სახლში შეტინდებისას დაბრუნდა და თავის

ოთახში შევიდა, თმა დაივარცხნა და ტანსაცმელი გაიწინდა. შემდეგ დერეჯზის გავლით იმ ოთახში შევიდა, სადაც მიცვალებული იყო დასვერებული. კარის გვერდით ტუალეტის მაგიდაზე სანთელი ენთო. საწოლთან სკამზე ექიმი რიცფი იჯდა. ექიმი ფეხზე ნამოძგა და ნასასვლელად მოემზადა. ხელი ახალგაზრდა კაცისეკნ ნაიღო, თითქოს უნდა მისალმებოდა, მაგრამ შემდეგ უხერხულად ჩამოუშვა. ოთახში ორი შეცდუნებული მამაკაცის ყოფნის გამო ჰაერი დამძიმდა და ექიმი ითახიან ნაჩქარევად გავიდა.

მიცვალებულის ვაჟი სკამზე ჩამოჯდა
და იატაქს დააშტერდა. იგი კვლავ თავის
საქმეებზე ფიქრობდა. ჯორჯმა საბოლ-
ოოდ გადაწყვიტა, ცხოვრება შეეცვალა
და უაინსბურგი დაეტოვებინა. „სხვა ქა-
ლაქში წავალ. იქნებ, რომელიმე გაზიეთში
ვიძოვო სამუშაო,“ — ფიქრობდა იგი. შემ-
დეგ, გონიერი იმ გოგონას დაუბრუნდა,
რომელთანაც ის საღამო უნდა გაეტარე-
ბინა და ისევ სიბრაზემ წამოუარა, რადგან
მოვლენებმა გოგონასთან შეხვედრაში

მკრთალად განათებულ ოთახში, სადაც
მიცვალებული ესვენა, ახალგაზრდა კაცი
ფიქრს მიეცა. ბიჭმა თვალები დახუჭა და
წარმოიდგინა, რომ ჰელენ უაითის ნორჩი
ნითელი ტუჩები მის ტუჩებს შეეხო. ბიჭს
ტანში გააურჯოლდა და ხელები აუკანკალ-
და. შემდეგ კი რალაც მოხდა. ბიჭი ფეხზე
წამოვარდა და ერთ ადგილზე გაშეძდა.
ზენრის ქვეშ მიცვალებულის სხეულს დახე-
და და უცეპ თავისი ფიქრების გამო ისე შე-
რცხვა, რომ ქვითინი აუკარდა. მის ვონება-
ში ახალი აზრი დაიბადა. ბიჭი შეპრუნდა
ოა მინაშავისათვის ემზარებოთ, თოვდოს

და დამხაძავესავით იმზირებოდა, თითქოს ვიღაც უთვალთვალებდა. ჯორჯ უილა-რდს სიგიუჟემდე მოუნდა დედამისის სხ-ეულისთვის ზეწარი გადაეძრო და მიც-ვალებულის სახე დაენახა. ამ ფიქრმა მთე-ლი არსებით შეიპყრო. დარჩმუნებული იყო, რომ მის წინ დედამისის ნაცვლად ვიღაც სხვა ინვა. ეს რჩმენა იმდენად რეალური იყო, რომ თითქმის აუტანელი გახდა. ზე-წრის ქვეშ დასვენებული გვამი უფრო გრ-ძელი იყო და ახალგაზრდულად და გრა-ციონზულად გამოიყურებოდა. ბიჭს, რო-მელსაც უცნაური ფანტაზიები დაეუფლა, იგი ზღაპრულად მშვენიერი მოეჩვენა. თითქოს მშვენიერი ქალი ცოცხალი იყო, რამდენიმე წუთში სანოლიდან ნამოხტე-ბოდა და მის წინ დადგებოდა. ეს ისეთი და-მთრგუნველი იყო, რომ ბიჭს ამის გაძლე-ბა ალარ ძალუძდა. ბიჭმა ხელი რამდენ-ჯერმე გამშვირა, მაგრამ როცა სხეულზე გადაფარებულ თეთრ ზეწარს შეეხო და ოდნავ გადანია, გაბედულებამ უმტკუნა, ექიმი რიფის მსგავსად შეტრიალდა და ოთ-ახიდან გავიდა. დერეფანში შეჩერდა და ისეთი კანკალი აუგარდა, რომ თავის შეს-ამაგრებლად ხელით კედელს მიეყრდნო. „ეს დედაჩემი არ არის. იქ დედაჩემი არ წე-ვს,“ — ჩურჩულებდა თავისთვის და სხეუ-ლი კვლავ შიშისგან და ეჭვებისგან უთრ-თოდა. როცა მეზობელი ოთახიდან დეი-და ელიზაბეტ სვიტტი გამოვიდა, ბიჭმა ხე-ლი ხელში ჩასჭიდა და ქვითინი აუგარდა. დამწუხერებული თავს აქეთ-იქით აქეცვდა. „დედაჩემი მოკვდა,“ — თქვა მან. შემდეგ ქალისგან პირი იბრუნა და იმ კარს მი-აშტერდა, სადანაც ცოტა ხნის წინ გამოგ-იდა. „ძვირფასი, ძვირფასი, საყვარელი,“ — ხმამალლა ჩურჩულებდა რომელილაც გა-

ის რვაასი დოლარი კი, რომელსაც გა-
რდაცვლილი ამდენ ხანს მაღავდა და რო-
მელსაც ჯორჯ უილარდისთვის ქალაქში
ცხოვრების ხელახლა დაწყების შანსი უნდა
მიეცა, დედამისის სანოლის ფეხის გვერდ-
ით, ბათქაშის უკან ჩადებულ თუნუქის ყუ-
თში ინახებოდა. ქორნინებიდან ერთი კვი-
რის შემდეგ ელიზაბეთმა ბათქაში ჯოხით
გამოთხარა და ფული იქ დამალა. გამო-
თხრილი კედელი ქმრის მიერ სასტუმროს
რემონტის დროს დაქირავებულ ერთ-ერთ
მუშას შეაღესინა. „შეგმთხვევით სანოლის
კუთხე მივარტყი,“ — ასე იმართლა თავი
ქმართან, რადგან იმ წუთში არ შეეძლო, უა-
რი ეთქვა თავისუფლების ოცნებაზე. თავი-
სუფლების იმ განცდაზე, რომელიც სიც-
ოცხლეში სულ ორჯერ განიცადა თავის
მიჯნურებთან — სიკვდილთან და ექიმ
რიფთან ნამიერი სასიყვარულო ურთიერ-
თობის დროს.

თარგმნა ზურაბ სოლიულაშვილეა

თანაბრძობა ადამიანური არსებობის უმაღლესი ფორმაა, დოსტოევსკი ამბობს და ეს კვინტესენცია ალბათ კარგად მოერგება ეკა ქევანიშვილის ახალწიგნს „არაფერი დედაჩემის შესახებ“ (გამომცემლობა „წიგნები ბათუმში“). ესაა მოთხოვნების კრებული, რომლის სათაური ერთი შეხედვით პრეტენზიული გადაძახილით ეხმაურება პედრო ალმოდოვარისა დამის მსგავსი სახელწოდების ფილმს. დათუ დონ პედროს სურათში ზედაპირზეა მძაფრი, დაუჯერებლად დრამატული ისტორია, კონცენტრირებულია ემოცია, ან კრებულში ერთი შეხედვით სადა, გაუზვიადებელი ამბებია, სადაც ტყივილი დადარდი უფრო ქვიდინებში უნდა ექცებო.

„ეს წიგნი უნდა ყოფილიყო დღი დიდ სიყარულზე, მაგრამ უსიყვარულობაზე გამოიდა. ამიტომ უუძღვნი ყველას, ვინც ერთხელ მაინც სცადს სურვილების ახდენა“ — ამბობს ავტორი. მე კი ვიტყოდი ესაა პანაზინა სურათ-ხატების შექმნისა და მცდელობა, რომ არ გააქროს დრომ ისრაც უკვე წარსულია. უფრო სწორად დაბარუნოს სიცოცხლეში ის ადამიანები ვინც უკვე ცოცხალი აღარაა, ან იმათი ცხოვრების ესა თუ ის მონაკვეთია დიდახნის მკვდარი.

„ჩჩუბის ხმა“... ეს მოთხოვობა განსაკუთრებული და გამორჩეულია. ყბადაღებულ თემებზე აქ სულ სხვაგვარადაა მოთხოვობილი. ოჯახში ძალადობა, მშობლების კონფლიქტი და შეილების სტრესი დღეს არა-სამთავრობოების და უნიჭო უურნალის-ტური შოუების ტრენდულ თემადაა ცეცული. სოციალური ქსელები ხომ სულ მთლიან ბოლოს უდებს თემის ტრაგიზმს. კლიმატურაზებითა სავასე ასევე ფსიქოლოგების, პედაგოგების და სხვათა მოსაზრებების ამ საკითხებთან დაკავშირებით. ამ ყველა ფრთის ფონზე ძალიან ძნელია, აიცილო სქემატურობა, პოპულიზმი, მენტორის ტონი. თითოის ქევა და კადევ ერთხელ იმის გამეორება, თუ რა არის ცუდი და რა — კარგი „ჩჩუბის ხმა“ კი ბენგვის ხიდზე სიარულივით ით ტექსტია. თითქმის არსად ეპარება ავტოროს ტრივიალური ტონალობა, ან ფრაზა, ან ემოციებით ჟონგლირობა, ან პიპეტულისტური თამაში მეოთხველის ფსიქიკაზე. არსად ცდილობს, შეგაძრალოს ბაგშვი, რომელიც მოჩჩუბარ ოჯახში იზრდება. ის, უძრალოდ, სხვათა შორის, გიყვება ამბავს, სხვა პრობლემებთან ერთად ბაგშვის თემასაც უთმობს დროს, არ გაგრძნობინებს, რომ ჯოხს სწორედ მშობლების ჩჩუბზე ამტკრეეს და ასევე არ გაიძულებას შეიძრალო მთავარი პერსონაჟი. მისი თხორისა სხვა უამრავ ამბავსაა ჩაჭიდებული და თან მშვიდად, თითქოს უნებლიერ შეგაბარენებას, რომ სწორედ ესაა მთავარი...

საქართველოს
კულტურული
მემკვიდრეობის
მინისტრი

დოსტოევსკის ფრაზა თანაგრძნობაზე. ეს
მოთხრობა სწორედ ამაზეა. და ეს არაა
პათეტიკური სინაზული, თუ როგორ აღინი
არებს მთავარი გმირი მოხუცის მიმართ
უყურადღებობას. პირიქით, ბოლომდე არ
ინდობს არც ერთ და არც მეორე მხარეს
ისევ და ისევ დიდი დოზის ნატურალიზმით
გაიძულებს, დაინახო, რომ ყველანი ტვირტ
თად ვართ ქცეულნი, ყველას გვაკლია ემ
პათია — აბეზარ მოხუცსაც და გულგრილ
ნათესავსაც, და რომ ეს ჩვეულებრივზე ჩვე
ეულებრივი რამეა — იყო მოუცლელი და
გულგრილი. და რომ არავინ არაა დამანა-
შავე, რადგან ასეთია ჩვენი ბუნება და ცხე-
ოვრების რიტმი, რომელიც ადამიანების
გასამართლებლად ყველაფერს აკეთებს.

જૂનાલોંગોનિસા ડા, એગ્રોટ બનદેણોયુલ
શ્વામીલ્લેજસબોનિસ ફુંથાડ કરોંઠાશી શ્વામી ગા
નારા. 90-િનેદ્દી આ મનરહિલાએધ ડાનીન્યા
ડા માસ મેર્યે હિવેનો આવતીનીરેદી અન નિશ્ચિનો અલ
દેખદીલ ત્રીજેસટ્રીકેસ ઉભાડ નેર્યેન. માગ્રાન
દલેસ ઉખ્ખાલંબદીસ બાર્જચે કરોંઠા ફુંને
વેદાર ગાડા. કોણીથાશી જ્યેષ્ઠાનિશ્વળિસ ઉખ્ખા
અલોંદા સાફીરો સિટ્યુપાદા. મિસો રેઝાનર્ટા
શ્વાલી લિઓર્નિગા, મિસો એગ્રોટ બનદેણુલી શ્વા
રનાલીસભ્યુરો લ્યેઝેસ્થો, બશીરાદ સામોદ્દા
લાયો એટ્રીવિઓથીમસ ઉત્તોલદેણા ડા હિવેન
ચેબોગર્જેદીસ સોચાલાનુર મ્બસ્રેસ લીનો જ્યુન
સાખુંદફ્રીર્યેકાડ ગાસદ્દેવસ, સાફાચ િસ સો
પ્રિયાલુર્સ, કરાગમાટ્યુલ્સ, યુન્ફોટસ દાલીના
ઓસ્ટ્રાટ્યુરાદ અદામસ એમ્રનુયુર્ટાન, હિવેનસ
અર્ન્ફિલ અન્ન માન્યાનુયુર્ટાન, ન્યાંગોનાન, એસ્પ્રેન્ન

ღრმად დამალულთან, ნატიფთან... ეს სხვო
რედ იმის მცდელობაა, ადამიანები წამინ
მაინც გაარინდოს და შიშველი ფაქტები
ფსიქოლოგიურ ანალიზთან მიდენოს. და
ამგვარი სოციალური როლის მქონე ლე
ქსების ავტორს, რომელსაც თამამად შეუ
ძლია თქვას, რომ ერთ-ერთმა პირველმდე
შეძლო, პირდაპირი, შეულამაზებელი, ეგ
რეთ წოდებული არაპოვეტური პოზიცია ენი
ერა მკაცრი კლიშების საზოგადოებაში
ახლა მინდა, პირდაპირ ვუთხრა ზემოთ ნა
ხსენებ ეგრეთ წოდებულ წამგებან თერპედ
სა და აღნერებზე: აბორტის ემოციები გა
ვიარეთ („პირდაპირ ჯოკოსხეთში“), საც
ვარელ კაცთან დამორჩების გულწრფელ
სცენებიც გავიარეთ („სეფეს სიყვარული“)
ჩემი აზრით, ეს და ამგვარი თემები ლიტ
ერატურას აღარ მიესადაგება — მაქსიმუ
რამდენიმე სენტიმენტალურ გოგოს მოა
დგეს ცრემლი და სულ ესაა.

თად ფიქრობს, უბრალო ფაქტს დაშოის, განაზოგადებს, განაცალკევებს და ცდოლობს, გაერკვეს და გაგვარცვიოს, თუ რა ჰქევია ამ ემოციას და იმას, რომ მარტივი ფაქტებიც კი ხშირად როული ფესვებიდან იზრდებიან... მას უნდა, შეემნას დოკუმენტები, უნდა, დაუდგას ხსოვნის პატარ-პატარა ხატები, რომელიც თითქოს გამოასწორებინებს თავის თუ იმათ შეკდომებს.

ყოველთვის, როცა დედისა და ქალიშვილის ურთიერთობაზე კითხულობ, ინგ-

კიდევ უფრო მეტ მნიშვნელობას შეიძენს.
„მეარ ვარ, მასწ“, ისევე, როგორც „ჩხ-
ჭარება“ ა. წ. ქ. ა. ვ. ვ. ვ.

„බිජාදායාදේදේප්ස රංකිරීස සභ්‍රුත්‍ය උපරි සාන්තුම්පෑ ගෝවෙන්ගා. අම තුන්මූහ්පෑ රාරිස රාලාදාප“ – එගා ගෝවා මිටුන්මූහ්පෑ ගෝවෙන්ගා. එගා ගෝවා මිටුන්මූහ්පෑ ගෝවෙන්ගා.

